

Sisäasiainministeriön tilinpäätöskannanotot vuodelta 2006

Hallinto

SISÄASIAINMINISTERIÖN JULKAISUJA 39/2007

SISÄASIAINMINISTERIÖ	KUVAILEHTI Julkaisun päivämäärä 20.8.2007
-----------------------------	--

Tekijät (toimielimestä, toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)	Julkaisun laji
	Toimeksiantaja Sisäasiainministeriö
	Toimielimen asettamispäivä

Julkaisun nimi (myös ruotsinkielisenä)
Sisäasiainministeriön tilinpäätöskannanotot vuodelta 2006

Julkaisun osat

Tiivistelmä

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254;jälj.talousarvioasetus)66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta. Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Kutakin tilivirastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, sen liitteenä olleeseen lomakkeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen sekä tarvittaessa muuhin aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao.osastoa kuullen.

Talousarvioasetuksen velvoitteiden lisäksi sisäasiainministeriö on valmistellut toimialakohtaiset (läänihallinto, rekisterihallinto, poliisitoimi ja pelastustoimi) tilinpäätöskannanotot. Asiakirjassa kannanotot on ryhmitelty talousarvion lukujaottelun mukaiseen järjestelyyn siten, että toimialakohtaisen kannanoton jälkeen tulevat toimialaan kuuluvien virastojen kannanotot.

Avainsanat (asiasanat)
talousarvio, valtiontalous, tilinpäätös

Muut tiedot
Verkkoversion ISBN-numero 978-972-491-257-0

Sarjan nimi ja numero Sisäasiainministeriön julkaisu 39/2007		ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-256-3
Kokonaissivumäärä 79	Kieli suomi	Hinta 25 eur+alv	Luottamuksellisuus
Jakaja Sisäasiainministeriö		Kustantaja Sisäasiainministeriö	

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare)	Typ av publikation		
	Uppdragsgivare Inrikesministeriet		
	Datum för tillsättandet av organet		
Publikation (även den finska titeln) Inrikesministeriets bokslutsställningstaganden för 2006 Sisäasiainministeriön tilinpäätöskannanotot vuodelta 2006			
Publikationens delar			
<p>Referat</p> <p>Enligt 66 § i i förordningen om statsbudgeten (254/2004, nedan budgetförordningen) skall varje ministerium årligen senast den 15 juni efter finansåret ge ett motiverat ställningstagande till bokslutet för de räkenskapsverk och statliga fonder som hör till ministeriets förvaltningsområde samt till de åtgärder som föranleds av bokslutet och den revisionsberättelse som statens revisionsverk gjort upp om det samt av andra redogörelser för och utlåtanden om verksamheten och ekonomin vid räkenskapsverket eller den statliga fonden utanför budgeten. I budgetförordningen föreskrivs därtill i detalj vad ministeriet skall uttala sig om i sitt ställningstagande till bokslutet samt hurdant ställningstagande det skall ge beträffande ett ämbetsverk som inte är ett räkenskapsverk men för vilket ministeriet har ställt upp resultatmål.</p> <p>Ministeriets bokslutsställningstagande för varje räkenskapsverk har beretts vid den avdelning vid inrikesministeriet som ansvarar för styrningen av ämbetsverk som lyder under ministeriet, och beredningen har grundat sig på förpliktelseerna i budgetförordningen, på inrikesministeriets interna anvisning som meddelats på basis av förordningen, på ett formulär som bifogats anvisningen, statens revisionsverks revisionsberättelse samt vid behov på annat material. Det slutliga ställningstagandet har beretts vid ekonomienheten efter att den aktuella avdelningen hörts.</p> <p>Utöver förpliktelseerna i budgetförordningen har inrikesministeriet berett sektorvisa bokslutsställningstaganden (länsförvaltningen, registerförvaltningen, polisväsendet och räddningsväsendet). I dokumentet har ställningstagandena delats in i grupper enligt kapitelindelningen i budgeten så att det sektorvisa ställningstagandet efterföljs av ställningstaganden av de ämbetsverk som hör till sektorn.</p>			
Nyckelord budget, statsfinanser, bokslut			
Övriga uppgifter			
Seriens namn och nummer Inrikesministeriets publikation 39/2007		ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-256-3
Sidoantal 79	Språk finska	Pris 25 eur+alv	Sekretessgrad
Distribution Inrikesministeriet		Förlag Inrikesministeriet	

	1
ULKOMAALAISVIRASTO JA ULKOMAALAISOSASTO.....	2
LÄÄNINHALLITUKSET.....	6
Etelä-Suomen lääninhallitus.....	8
Länsi-Suomen lääninhallitus.....	12
Itä-Suomen lääninhallitus.....	17
Oulun lääninhallitus.....	21
Lapin lääninhallitus.....	25
Länsstyrelsen på Åland.....	29
REKISTERIHALLINTO.....	32
Väestörekisterikeskus.....	34
POLIISITOIMI.....	37
Keskusrikospoliisi.....	39
Liikkuva poliisi.....	43
Suojelupoliisi.....	47
Helsingin kihlakunnan poliisilaitos.....	49
Poliisikoulu.....	52
Poliisiammattikorkeakoulu.....	54
Poliisin tekniikkakeskus.....	58
Poliisin tietohallintokeskus.....	61
PELASTUSTOIMI.....	64
Hätäkeskuslaitos.....	66
Pelastusopisto.....	71
Palosuojelurahasto.....	76
RAJAVARTIOLAITOS.....	79

Ulkomaalaisvirasto ja ulkomaalaisosasto

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO ULKOMAALAISVIRASTON JA - HALLINNON TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Tilinpäätöksen tiedot ovat oikeita ja riittäviä. Ulkomaalaisviraston toimintakertomus sisältää osioita, joita sellaisen tulosohjatun viraston, joka ei toimi tilivirastona, toimintakertomuksessa valtiokonttorin asiasta antaman ohjeen mukaan ei tarvitsisi olla. Sisäasiainministeriö on ohjeistanut Ulkomaalaisviraston toimintakertomuksen laadintaa 30.1.2007 päivätyllä kirjeellä. Ohjeistus ei ilmeisesti ole ollut riittävän selkeä.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Ulkomaalaisvirastossa ratkaistujen asioiden määrä ylitti tavoitteen mukaisesti vireille tulleiden asioiden määrän. Läpivientiajoilla mitattuna viraston palvelukyky heikentyi vuonna 2006 edellisestä vuodesta.

Oleskelulupien läpivientiaikoja koskevat tavoitteet saavutettiin pääosin. Erityisen myönteisiä ovat työntekijän oleskeluluvan ja opiskelun perusteella myönnettävän oleskeluluvan nopeat läpivientiajat. Työntekijän oleskelulupamenettelyssä käsittelyä tosin hidastaa kaksivaiheinen menettely. Suoritteiden laatua on mitattu seuraamalla viraston tekemien päätösten pysyvyyttä muutoksenhakutuomioistuimissa. Laadunhallinnalle asetettu tavoite saavutettiin. Myös maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudelle asetettu tavoite saavutettiin.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Sisäasiainministeriö kiinnitti vuoden 2005 tilinpäätöskannanotossa huomiota muun muassa työajan seurannan parantamiseen. Lisäksi ministeriö on edellyttänyt maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuden parantamista virastossa.

Virastossa on otettu käyttöön uusi työajanseurantajärjestelmä, jonka avulla muun muassa päätösten omakustannushintaa pystytään seuraamaan aiempaa paremmin. Uusi järjestelmä otettiin käyttöön vasta marraskuussa 2006, joten siitä saatavat hyödyt tulevat esiin vasta vuonna 2007. Ulkomaalaisviraston maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus parani vuonna 2006 verrattuna edelliseen vuoteen.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Ulkomaalaisviraston taloudellisuustavoitteena oli se, että asetettu päätösten omakustannushinta ei saa ylittää edellisen vuoden hintaa. Omakustannushinta on määritelty nettopohjaiseksi, joten se ei kata kaikkia viraston kustannuksia. Oikeampi lähtökohta olisi ollut esittää kustannuspohjaisia tietoja suoritelajeittain. Päätösten lukumääränä on käytetty kaikkien erityyppisten päätösten yhteenlaskettua määrää, jolloin ei ole huomioitu niiden vaatimaa eripituista työaika. Menoperusteisten suoritteiden yhteenlasketun määrän perusteella laskettua päätösten keskimääräistä hintaa ei voida pitää oikeana ja riittävänä taloudellisuuslukuna.

Ulkomaalaisvirasto on esittänyt tuottavuutta kuvaavina tietoina päätösten määrän henkilötyövuotta kohden. Vuoden 2006 toteuma oli 155 päätöstä henkilötyövuotta kohti, mikä on suurempi kuin vuonna 2005, jolloin määrä oli 142. Tuottavuudesta esitetyt tiedot ovat riittäviä, mutta ne eivät ole luotettavia.

Maksullisesta toiminnasta on esitetty kustannusvastaavuuslaskelma julkisoi-keudellisista suoritteista. Laskelman työaikatiedot on saadun tiedon mukaan laskettu tammikuun 2007 työaikatietojen perusteella. Koska laskelmien työaikatiedot perustuvat vain yhden kuukauden otokseen, laskelmia ei voida pitää luotettavina.

Myöskään Ulkomaalaisviraston yhteisrahoitteisesta toiminnasta tehtyä laskelmaa ei voida pitää luotettavana.

Kirjanpidon tarkastuksen yhteydessä ilmeni, että Ulkomaalaisvirasto on siirtänyt eräässä pankissa olevalle ”Ulkomaalaisviraston virkistystoimikunta” nimiselle pankkitilille 4 000 euroa. Tarkastuksessa todettiin, että pankkitiliä avates-
sa ei ollut talousarvioasetuksen 33 §:n edellyttämää Valtiovarainministeriön

lupaa. Tarkastuksessa todettiin myös, että pankkitili on sekä uuden tiliviraston taloussäännön 20 §:n että Palken kanssa tehdyn sopimuksen vastainen. Tarkastuksessa kehoitettiin Ulkomaalaisvirastoa siirtymään säännösten ja sopimuksen mukaiseen käytäntöön.

Kehittämistarpeita

Talousarviolain ja –asetuksen muutoksen edellyttämään seurannan ja raportoinnin kehittämiseen (ns. tulosprisman mukaisesti) on panostettava Ulkomaalaisvirastossa. Viraston suoriteseurannan on oltava entistä kattavampaa ja työajan seurannan kehittämiseen on panostettava. Kehittämistarpeiden toteuttamista käsitellään seuraavien tulosneuvottelujen yhteydessä.

Ministeriön omat toimenpiteet viraston tilinpäätöksen johdosta toimintaedellytysten ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Sisäasiainministeriö totesi edellisessä tilinpäätöskannanotossaan asettavansa työryhmän koordinoimaan maahanmuuttohallinnon tulossuunnittelua ja seurantaa. Työryhmää ei ole vielä asetettu. Tarvetta työryhmän asettamiselle arvioidaan uudelleen, kun maahanmuuttohallinto kootaan SM:n hallinnonalalle. Sisäasiainministeriö pyrkii parantamaan virastolle annettavaa toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa koskevaa ohjeistusta.

Tilinpäätöskannanotto

Ulkomaalaisviraston toiminnan tuloksellisuuden kehitys käsittelyaikojen lyhenemisen osalta eteni hyvin vuosina 2004 - 2005, mutta vuonna 2006 nousujohteinen kehitys pysähtyi lähes kaikkien asiaryhmien osalta ja käsittelyajat ovat lähteneet uudelleen nousuun.

Kansalaisuusasioiden käsittelyajat ovat aivan liian pitkät, jopa kolme vuotta. Sisäasiainministeriö edellyttää hallitusohjelman mukaisesti, että käsittelyaikoja pitää huomattavasti lyhentää.

Ulkomaalaisviraston tulee tarkistaa, että vastaavatko viraston soveltamat käytännöt kaikilta osin lain tarkoitusta.

Ulkomaalaisosaston ja Ulkomaalaisviraston on otettava huomioon uuden hallituksen maahanmuuttohallinnon strategiset linjaukset, käynnistettävät uudet hankkeet ja omaksuttava uusi aktiivinen toimintatapa.

Ulkomaalaisviraston prosessien sähköistämiseen tähtäävä hanke (UMA) on edennyt suunnitelman mukaisesti. Tämä hanke on ministeriön käsityksen mukaan erityisen merkittävä Ulkomaalaisviraston ja koko maahanmuuttohallinnon tehostamisessa. Sisäasiainministeriö edellyttää, että hankkeen toteuttamista määrätietoisesti jatketaan ja että hallitusohjelman edellyttämät muutostarpeet siihen selvitetään.

Viraston toiminnan kannattavuutta on edelleen parannettava. Viraston on myös omalta osaltaan huolehdittava siitä, että maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuden parantuminen vuonna 2006 ei ole tilapäistä, vaan kehitys jatkuu myönteisenä.

Sisäasiainministeriö pitää edelleen välttämättömänä, että työajanseurantaa virastossa parannetaan, samoin viraston pitää kehittää myös suorite-

lajeittaista kustannuseurantaa. Tällöin viraston tulee ottaa huomioon erityyppisten päätösten vaatima eripituinen työaika, jotta tuottavuus- ja taloudellisuuslaskelmat sekä kustannusvastaavuuslaskelmat olisivat oikeita.

Maahanmuuttohallinnon kokoamiseen liittyen on entistä tärkeämpää, että maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat kattavat kaikkien päätöksentekoon osallistuvien osapuolten kustannukset ja kattavat siten koko toiminnan.

Ministeriö kiinnittää edelleen huomiota siihen, että viraston toiminnan ja talouden suunnitteluun ja tuloraportointiin kohdennetaan riittävät voimavarat.

Ulkomaalaisosaston tulee maahanmuuttohallinnon uudelleen organisoinnin yhteydessä lisäksi perustaa työryhmä kehittämään kootun maahanmuuttohallinnon tulossuunnittelua ja seurantaa.

Maahanmuutto- ja eurooppaministeri   Astrid Thors

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Alueiden ja hallinnon kehittämisosasto

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO LÄÄNINHALLITUSTEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Lääninhallitusten toiminta on ollut tuloksellista ja lääninhallitukset ovat saavuttaneet keskeiset tulostavoitteensa annettujen menokehysten puitteissa.

Ministeriö kiinnittää huomiota laskentatoimen jatkuvaan kehittämiseen ja korostaa erityisesti suorite- ja työajan seurannan yhtenäistämisen ja parantamisen tarvetta.

Talousarviolain ja -asetuksen edellyttämän seurannan ja raportoinnin kehittämiseen (ns. tulosprisman mukaisesti) on edelleen panostettava niin lääninhallituksessa kuin sen alaisessa hallinnossa.

Lääninhallituksia ohjaavien ministeriöiden velvollisuus on osaltaan konkretisoida ja asettaa tulostavoitteita, myös taloudellisuuden ja tuottavuuden osalta, alue- ja paikallishallinnolle palvelutavoitteiden muodossa, jotta niiden määrällinen seuranta olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Tuottavuustavoitteisiin pääsemiseksi on edelleen jatkettava rationalisointitoimia ja huolehdittava tuottavuusohjelman toimeenpanossa hyvän henkilöstöhallinnon periaatteiden noudattamisesta.

Ministeriö edellyttää, että lääninhallitukset huolehtivat siitä, että lääninhallitusten ja sen alaisten yksiköiden hallinnon hankintoja ja matkustamista koskevat ohjeet ja menettelyt vastaavat asianomaisia säännöksiä sekä sisäasiainministeriön antamia määräyksiä ja ohjeita.

Lääninhallitusten riskienhallinta on kohtuullisella tasolla, mutta riskienhallinnan merkitys korostuu, joten siihen on syytä panostaa entistä enemmän.

Lääninhallitusten kustannusvastaavuuslaskelmissa on huomioitu myös poliisi-osaston kustannuksia ja työaika. Näitä samoja kustannuksia ja työaika on käytetty myös paikallispoliisin laskelmissa. Suositetaan, että jatkossa poliisi-osaston osuus kustannuksista esitetään ainoastaan poliisin kustannusvastaavuuslaskelmissa.

Ministeriö pitää tärkeänä, että poliisin lääninjohto jatkaa paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun ja läänitason turvallisuusyhteistyön kehittämistä konkreettisten toimintamallien luomiseksi. Ministeriö pitää myös tärkeänä, että läänin poliisitoimen sisäisen valvonnan tilasta saatavaa informaatiota hyödynnetään poliisitoiminnan kehittämisessä.

Ministeriö pitää välttämättömänä laskentatoimen ja tuloksellisuusarvioinnin edelleen kehittämistä siten, että poliisin tulostietojärjestelmästä ja muista tietojärjestelmistä saatavia suorite- ja kustannustietoja hyödynnetään kattavammin

ja systemaattisemmin toimintakertomuksessa ja muussa tuloksellisuusseurauksessa.

Pelastustoimen paikallisen järjestelmän muutoksista johtuen lääninhallitusten pelastusosastojen tehtäviä ja toimintatapoja on tarpeen kehittää. Seurannan ja raportoinnin, erityisesti vaikuttavuuden arvioinnin, kehittämiseen on tarvetta panostaa.

Kehittämistoimia seurataan normaalin tulossuunnittelun ja –raportoinnin yhteydessä.

Hallinto- ja kuntaministeri

Mari Kiviniemi

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO ETELÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUKSEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtioneuvostolle, valtioneuvoston tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Toimintakertomus on selkeä ja tiivis kokonaisuus. Eri toimialojen yhtenäinen esittämistapa helpottaa luettavuutta. Toimintakertomuksessa on noudatettu tulosprisman mukaista jaottelua. Hallinnon tulostavoitteet ja toteuma on esitetty havainnollisesti taulukkomuodossa.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Viraston toiminnan tuloksellisuus on ollut hyvä ja tuloksellisuuden kehitys on ollut seurattavien suoritteiden perusteella pääosin tavoitteiden mukaista.

Lääninhallitukselle asetettu htv-määräinen tuottavuustavoite saavutettiin. Palvelutavoitteiden toteutumisessa jäätin liikenne- ja alkoholilupien käsittelyajoissa jonkin verran tavoitteesta. Kanteluiden käsittelyn tavoitteet saavutettiin.

lukumääräisesti suurimmilta osin. Kunnalliskanteluissa jäätin tavoitteesta (70 % kanteluista käsitellään 9 kuukauden sisällä). Toteuma oli 29 %. Tosin vuoden loppua kohden tavoiteaikaa saavutettiin huomattavasti. Muilta osin hallinnon tulostavoitteet saavutettiin.

Myös pelastusosaston tulostavoitteet toteutuivat.

Poliisiosaston tulostavoitteiden saavuttamisessa, läänitason toiminnallisissa tulostavoitteissa, tapahtui myönteistä kehitystä. Katuturvallisuusindeksillä mitattuna turvallisuustaso yleisillä paikoilla on parantunut. Indeksiluku 100 on kuitenkin hiukan tavoitetasoa (105) heikompi. Toimintavalmiuksien keskiarvot heikkenivät jonkin verran, mutta ne ovat yhä varsin hyviä. Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten selvitysaste (79,5 %) on edelleen hyvä, mutta jää hiukan tavoitteesta (83 %).

Kihlakunnittain asetetut rikostutkinnan palvelutasotavoitteet saavutettiin lähes kaikilta osin ja läänin tavoitteen mukainen keskiarvo saavutettiin. Tulossopimuksessa asetettujen tavoitteiden mukaan kansalaiset luottavat poliisiin ja sen kykyyn ennalta estää ja selvittää rikoksia.

Lupapalveluissa passien saatavuus on nopeutunut huomattavasti. Biometrinen passien käyttöönotto on kokonaisuudessaan onnistunut hyvin. Lupapalveluverkoston kattavuus on Etelä-Suomen läänissä hyvä, sillä yli 90 % läänin väestöstä asuu enintään 10 kilometrin säteellä poliisin lupapalvelupisteestä. (tuottotavoite 11,1 milj. euroa ylitettiin 1,7 miljoonalla eurolla. Kaikille tuotoille yhteensä (maksullinen toiminta ja muut tuotot) asetettu 11,6 miljoonan euron tulotavoite ylitettiin 2 miljoonalla eurolla.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Yhtenäistä jatkuvaa työajan seurantaa ei lääninhallituksessa pystytty vuonna 2006 vielä järjestämään johtuen valtakunnallisen ratkaisun teknisestä viivästyksestä.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Etelä-Suomen lääninhallituksella on useimpien muiden SM-virastojen tapaan epäselvyyksiä tiliviraston sisäisissä tapahtumissa.

Lääninhallituksen laatimat valtuustiedot ja tiliviraston tilinpäätös eivät ole kaikilta osin IRIS-järjestelmän tietojen mukaisia, eroa on noin 38 000 euroa. Erot johtuvat siitä, että lääninhallituksen esittämät valtuustiedot oli otettu IRIS-järjestelmästä 11.1.2007, jonka jälkeen ennen vuoden 2006 sulkemista tietoihin oli tehty muutoksia. Jatkossa tulee kiinnittää huomiota siihen, että järjestelmästä otetaan asianomaisen vuoden lopulliset tiedot.

Lääninhallituksella on vanhoja maksullisen toiminnan saamia vuosilta 1995-2005 noin 86 000 euroa, joita ei saada enää perityksi, joten ne tulisi poistaa tileistä.

Tase-erittelyjä koskevat koontiluettelot suositetaan jatkossa laadittavaksi siten, että tase-erien vastaavuus kirjanpidon pääkirjan tietoihin on vaikeuksitta todettavissa. Tase-eristä tulisi laatia yhteenvetoluettelo, jossa jokaisen liikekirjanpitotilin saldo muodostuisi sen alajaotteluista emoläänin, kunkin maistraatin ja

poliisilaitoksen vastaavista tilien saldoista. Näin voitaisiin varmistaa myös visuaalinen ja aukoton kirjausketju kirjanpidon ja tase-erittelyjen välillä.

Lääninhallituksen toiminnallisten tunnuslukujen osalta on huomattava, ettei lääninhallituksella ole oman toiminnan osalta käytössään kattavaa työajanseuranta.

Koska ministeriö ei ole asettanut lääninhallituksen toiminnalle taloudellisuutta ja tuottavuutta koskevia tavoitteita, tulisi toimintakertomuksessa esittää sijaisuureina vähintään osastoittaiset kustannus- ja henkilötöyvuositiedot kolmelta vuodelta.

Vaikka lääninhallituksen suoritteiden määrästä ja julkishyödykkeistä esitetyt tiedot eivät ole kattavia, voidaan ne katsoa vähimmäisvaatimukset täyttäväksi.

Paikallispoliisin hälytystoiminnan, rikostorjunnan ja lupapalvelujen osalta on esitetty taloudellisuustunnuslukuja, mutta ei toiminnan tuottavuuden tunnuslukuja.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Lääninhallitus on toiminut tehokkaasti verkkoasioinnin kehittämisen vastuuvierastona luoden puitteita verkkopalvelustrategian toteuttamiseen. Konkreettisenä kehittämistoimena tavaraliikennelupaprosessi on sähköistetty ja liikenneosastojen lupien sähköinen kirjausjärjestelmä on otettu käyttöön. Alkoholilupahallinnossa on otettu käyttöön kattava sähköinen lausuntomenettely.

Poliisin tietoon tulleiden huumausainerikosten määrällinen kasvu, etenkin törkeiden huumausainerikosten osalta on pysähtynyt. Omaisuusrikosten määrä on ollut jo useamman vuoden laskussa ja myös väkivaltarikosten kasvu näyttää taittuneen vuonna 2006. Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet ja liikennekuolemat vähenivät vuodesta 2005.

Lääninhallitus on aktiivisesti edistänyt yhteistyötä pelastuslaitosten sekä eri yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyötä koskevia suunnitelmia ja sopimuksia on laadittu.

Kehittämistarpeita

Talousarviolain ja -asetuksen muutoksen edellyttämään seurannan ja raportoinnin kehittämiseen (ns. tulosprisman mukaisesti) on edelleen panostettava niin lääninhallituksessa kuin sen alaisessa hallinnossa. Kehittämistarve on koko hallinnonalan yhteinen ja koskee myös muita ohjaavia viranomaisia.

Paikallispoliisin toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan osalta vertailutietoja aikaisempiin vuosiin ei ole esitetty kattavasti. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumasta puuttuu johtopäätökset läänin poliisitoimen sisäisen valvonnan tilasta.

Sisäasiainministeriön johdolla kehitetään yhtenäistä suoriteseurantaa ja työaikaseurantaa lääninhallinnossa. Ministeriöiden velvollisuus on osaltaan konkretisoida tulostavoitteita mm. alue- ja paikallishallinnolle asetettavien palvelutavoitteiden muodossa, jotta niiden määrällinen seuranta olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Pelastustoimen paikallisen järjestelmän muutoksista johtuen lääninhallitusten pelastusosastojen tehtäviä ja toimintatapoja on tarpeen kehittää. Seurannan ja raportoinnin, erityisesti vaikuttavuuden arvioinnin, kehittämiseen on tarvetta panostaa.

Kehittämistoimia seurataan normaalin tulossuunnittelun ja –raportoinnin yhteydessä.

Tilinpäätöskannanotto

Etelä-Suomen lääninhallituksen toiminta on ollut tuloksellista ja lääninhallitus on saavuttanut keskeiset tulostavoitteensa annetun menokehityksen puitteissa.

Ministeriö kiinnittää huomiota laskentatoimen jatkuvaan kehittämiseen ja korostaa erityisesti työajan seurannan yhtenäistämisen ja parantamisen tarvetta.

Tuottavuustavoitteisiin pääsemiseksi on edelleen jatkettava rationalisointitoimia ja huolehdittava tuottavuusohjelman toimeenpanossa hyvän henkilöstöhallinnon periaatteiden noudattamisesta.

Lääninhallituksen riskienhallinta on kohtuullisella tasolla, mutta riskienhallinnan merkitys korostuu, joten siihen on syytä panostaa entistä enemmän.

Ministeriö pitää tärkeänä, että poliisin lääninjohto jatkaa paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun ja läänitason turvallisuusyhteistyön kehittämistä konkreettisten toimintamallien luomiseksi. Ministeriö pitää myös tärkeänä, että läänin poliisitoimen sisäisen valvonnan tilasta saatavaa informaatiota hyödynnetään poliisitoiminnan kehittämisessä.

Ministeriön läänin kihlakunnan 20 poliisilaitoksille asettamista kolmesta eri palvelutasotavoitteesta ei mikään laitos kyennyt toteuttamaan kaikkia kolmea tavoitetta ja kuusi laitosta ei kyennyt toteuttamaan yhtäkään tavoitteista. Läänin poliisijohdon tulee tehostaa palvelutavoitteiden toteuttamisen seurantaa.

Hallinto- ja kuntaministeri

Mari Kiviniemi

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Länsi-Suomen lääninhallitus

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO LÄNSI-SUOMEN LÄÄNINHALLITUKSEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Länsi-Suomen lääninhallituksen sisäisissä tilitapahtumissa on tiliviraston talousarvion toteumalaskelmaan vaikuttavia virheitä ja puutteita.

Toimintakertomus on selkeä ja tiivis kokonaisuus. Eri toimialojen yhtenäinen esittämistapa helpottaa luettavuutta. Toimintakertomuksessa on noudatettu tulosprisman mukaista jaottelua. Palvelutavoitteiden saavuttamisesta raportointi olisi saanut olla yhtenäisempää.

Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumasta puuttuu johtopäätökset läänin poliisitoimen sisäisen valvonnan tilasta.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Viraston toiminnan tuloksellisuus on ollut hyvä ja tuloksellisuuden kehitys on ollut seurattavien suoritteiden perusteella pääosin tavoitteiden mukaista.

Lääninhallitukselle asetettu htv-määräinen tuottavuustavoite saavutettiin. Palvelutavoitteiden toteutumisessa jäätin liikennelupien käsittelyajoissa jonkin verran tavoitteesta. Kanteluiden käsittelyn tavoitteita ei täysin saavutettu. Sivistystoimen kantelut käsiteltiin tavoiteajassa, sosiaali- ja terveystoimen kantelut lähestulkoon tavoiteajassa, mutta kunnalliskanteluissa jäätin tavoitteesta hiukan enemmän. Tavoite kunnalliskanteluissa oli, että 70 % kanteluista käsitellään 9 kuukauden sisällä. Toteuma oli 52 %.

Pelastusosaston tulostavoitteet toteutuivat.

Poliisiosaston tulostavoitteissa läänitason toiminnallisten tulostavoitteiden saavuttamisessa jäätin hiukan toimintavalmiusaikojen tavoitteesta. Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten selvitysprosentti 79,6 jäi hiukan tavoitteesta (83 %), mutta on edelleen hyvin korkea. Peruspalvelujen arviointiraportin mukaan hälytyspalvelujen saatavuus oli myös hyvä.

Poliisin lupapalveluissa saavutettiin asetetut tuloksellisuustavoitteet. Lupapalveluverkosto on Länsi-Suomen läänissä säilynyt rakenteellisesti ja toiminnallisesti entisen tasoisena. Lupakäytäntöjen yhtenäisyyteen on kiinnitetty huomiota myös laillisuusvalvonnan yhteydessä.

Maksullisen toiminnasta lupapalvelut ja muut julkisoikeudelliset suoritteet olivat ylijäämäisiä, liiketaloudellinen toiminta oli alijäämäistä (muiden julkisoikeudellisten ja liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelmaa ei ole toimintakertomuksessa). Lupatuottojen kasvussa merkittävä osuus oli passituottojen kasvulla. Kaikille tuotoille yhteensä (maksullinen toiminta ja muut tuotot) asetettu 11,8 miljoonan euron tulotavoite ylitettiin 2,5 miljoonalla eurolla.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Yhtenäistä jatkuvaa työajan seuranta ei lääninhallituksessa pystytty vuonna 2006 vielä järjestämään johtuen valtakunnallisen ratkaisun teknisestä viivästyksestä.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Länsi-Suomen lääninhallituksella on useimpien muiden SM-virastojen tapaan epäselvyyksiä tiliviraston sisäisissä tapahtumissa.

Länsi-Suomen lääninhallitukselta puuttuu tilinpäätöshetkellä kirjanpidostaan talousarviomenoja, jotka vastapuoli on kirjannut sisäisinä tuloina vuodelle 2006. Tilinpäätöksestä puuttuu 128 000 euroa talousarviomenoja, jotka kuuluisivat rekisterihallinnon momentille 26.06.21. Lisäksi puuttuu noin 24 000 euroa, jotka kuuluisivat poliisin toimintamomentille 26.75.21.

Länsi-Suomen lääninhallituksen kirjanpidossa on talousarvion mukaan suori-teperusteella vuodelle 2006 kuuluvia menoja kirjattu tai kirjataan vuodelle 2007 yhteensä vähintään 152 000 euroa. Kohdentamisvirheet koskevat siirto-määrärahoja eikä määräraha olisi näissä tapauksissa tilivirastossa ylitetty, vaikka kirjaukset olisi tehty vuodelle 2006.

Lääninhallituksen toiminnallisten tunnuslukujen osalta on huomattava, ettei lääninhallituksella ole oman toiminnan osalta käytössään kattavaa työajanseur-antaa.

Lääninhallituksen oman toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on vuonna 2006 laadittu arvioimalla maksulliseen toimintaan käytetty työaika, minkä vuoksi maksullisen toiminnan kannattavuudesta esitetyt tiedot eivät ole luotet-tavia.

Kustannusvastaavuuslaskelmissa on huomioitu myös poliisiosaston kustan-nuksia ja työaika, jotka pohjalaskelmien mukaan olisi käytetty lääninhallituk-sen maksulliseen toimintaan. Saadun tiedon mukaan näitä samoja kustannuk-sia ja työaika on käytetty myös paikallispoliisin laskelmissa. Suositetaan, että jatkossa poliisiosaston osuus kustannuksista esitetään ainoastaan poliisin kus-tannusvastaavuuslaskelmissa.

Tarkastuksessa havaittiin, että läänin poliisitoimella oli vuonna 2006 poliisin tulostietojärjestelmän mukaan 2169 laskennallista henkilötyövuotta (tun-nit/1640). Todellisia henkilötyövuosia oli tulostietojärjestelmän mukaan 2779. Tämä tarkoittaa sitä, että kustannuslaskennassa käytetyt henkilötyövuodet kat-tavat 78 % läänin poliisitoimen henkilötyövuosista. Esimerkiksi Etelä-Suomen lääninhallituksessa vastaavalla tavalla laskettu kattavuus on 91 %. Tarkastuk-sessa saadun käsityksen mukaan työajanseurantatiedot ja siten myös kustan-nusten vyörytyksessä käytetyt työaikatiedot eivät ole kattavat.

Paikallispoliisin hälytystoiminnan, rikostorjunnan ja lupapalvelujen osalta on esitetty taloudellisuustunnuslukuja, mutta ei toiminnan tuottavuuden tunnuslu-kuja eikä sijaissuureita.

Vaikka lääninhallituksen oman toiminnan suoritteiden määrästä ja jul-kishyödykkeistä esitetyt tiedot eivät ole kattavia, voidaan ne katsoa vähim-mäisvaatimukset täyttäväksi.

Sisäisen valvonnan osalta lääninhallitus ei ole laatinut sisäasiainministeriö-tiliviraston taloussäännön edellyttämiä virastokohtaisia täsmentäviä ohjeita huhtikuun 2007 loppuun mennessä. Lääninhallituksen tulee laatia täsmentävät ohjeet.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Lääninhallitus on toiminut tehokkaasti palvelukeskushankkeeseen liittyvissä henkilöstön sopeuttamistoimissa. Lääninhallituksen lähtötilanne uudistuksessa oli varsin vaikea, koska palvelukeskuksen palvelukseen ei saatu siirrettyä henkilökuntaa, vaan sopeuttamistoimet jäivät kokonaan lääninhallituksen si-sälle.

Poliisiosasto on ylläpitänyt laaja palveluverkostoa ja luonut poliisin resurssimallin, joka pohjautuu asukasluukuun ja palvelujen kysyntään.

Poliisin ja hälytyskeskusten yhteistoiminta on kehittynyt myönteiseen suuntaan.

Pelastustoimen alalla on sovittu laajasta alueellisesta yhteistyöstä, meripelastuksen osalta läänirajat ylittäen. Ahvenanmaan maakuntahallituksen kanssa on käynnistetty valmius- ja pelastusasioiden yhteistyön vahvistaminen.

Kehittämistarpeita

Talousarviolain ja -asetuksen muutoksen edellyttämään seurannan ja raportoinnin kehittämiseen (ns. tulosprisman mukaisesti) on edelleen panostettava niin lääninhallituksessa kuin sen alaisessa hallinnossa. Kehittämistarve on koko hallinnonalan yhteinen ja koskee myös muita ohjaavia viranomaisia.

Sisäasiainministeriön johdolla kehitetään yhtenäistä suoriteseurantaa ja työaikaseurantaa lääninhallinnossa. Ministeriöiden velvollisuus on osaltaan konkretisoida tulostavoitteita mm. alue- ja paikallishallinnolle asetettavien palvelutavoitteiden muodossa, jotta niiden määrällinen seuranta olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Pelastustoimen paikallisen järjestelmän muutoksista johtuen lääninhallitusten pelastusosastojen tehtäviä ja toimintatapoja on tarpeen kehittää. Seurannan ja raportoinnin, erityisesti vaikuttavuuden arvioinnin, kehittämiseen on tarvetta panostaa.

Kehittämistoimia seurataan normaalin tulossuunnittelun ja –raportoinnin yhteydessä.

Tilinpäätöskannanotto

Länsi-Suomen lääninhallituksen toiminta on ollut tuloksellista ja lääninhallitus on saavuttanut keskeiset tulostavoitteensa annetun menokehysten puitteissa.

Lääninhallituksen tulee huolehtia, että rakennerahastoja koskevat päätökset tehdään hyvän hallintotavan mukaisesti ja riittävän nopeasti.

Ministeriö kiinnittää huomiota laskentatoimen jatkuvaan kehittämiseen ja korostaa erityisesti työajan seurannan yhtenäistämisen ja parantamisen tarvetta.

Tuottavuustavoitteisiin pääsemiseksi on edelleen jatkettava rationalisointitoimia ja huolehdittava tuottavuusohjelman toimeenpanossa hyvän henkilöstöhallinnon periaatteiden noudattamisesta.

Lääninhallituksen riskienhallinta on kohtuullisella tasolla, mutta riskienhallinnan merkitys korostuu, joten siihen on syytä panostaa entistä enemmän.

Ministeriö pitää välttämättömänä laskentatoimen ja tuloksellisuusarvioinnin edelleen kehittämistä siten, että poliisin tulostietojärjestelmästä ja muista tietojärjestelmistä saatavia suorite- ja kustannustietoja hyödynnetään kattavammin ja systemaattisemmin toimintakertomuksessa ja muussa tuloksellisuusseurannassa. Ministeriö pitää myös tärkeänä, että läänin

poliisitoimen sisäisen valvonnan tilasta saatavaa informaatiota hyödynnetään poliisitoiminnan kehittämisessä.

Ministeriön läänin kihlakunnan 34 poliisilaitoksille asettamista kolmesta eri palvelutasotavoitteesta seitsemän laitosta pystyi toteuttamaan kaikki kolme tavoitetta ja kolme laitosta ei kyennyt toteuttamaan yhtäkään tavoitteista. Läänin poliisijohdon tulee tehostaa palvelutavoitteiden toteuttamisen seurantaa.

Hallinto- ja kuntaministeri

Mari Kiviniemi

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Itä-Suomen lääninhallitus

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUKSEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Lääninhallituksen toimintakertomus on selkeä ja tiivis kokonaisuus. Lääninhallitus raportoi toimintansa tuloksellisuudesta osastokohtaisilla tuloskorteilla. Tämä on mielenkiintoinen ja tehokas tapa. Joidenkin osastojen tavoitteiden runsaus heikentää hiukan luettavuutta, mutta toisaalta heijastaa lääninhallituksen tehtävien monimuotoisuutta.

Poliisin toimintakertomuksessa ei ole valvonnan avainprosessin osalta esitetty taloudellisuuslukuja tai vastaavia sijaissuureita.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Sisäasiainministeriön kanssa sovitut tulostavoitteet on pääsääntöisesti saavutettu. Lääninhallitukselle asetettu htv-määräinen tuottavuustavoite saavutettiin. Palvelutavoitteet on saavutettu lukuun ottamatta liikennelupien käsittelyaikoja ja sivistystoimen kantelujen käsittelyaikoja.

Pelastusosaston omat tulostavoitteet toteutuivat, mutta toimialalla jäätin tavoitteista jonkin verran toimintavalmiusajoissa sekä paloturvallisuuden tarkastuksissa. Riskikohteet on kuitenkin tarkastettu kattavasti.

Poliisiosaston toimialueella alueellisista ja paikallisista tulostavoitteista jäätin toimintavalmiusajoissa sekä katuturvallisuuden tasossa. Rikoslakirikosten selvitysprosentti parantui edelleen. Rikostutkinnan palvelutasotavoitteet saavutettiin kahdeksassa läänin 14:sta kihlakunnasta. Tulossopimuksessa asetettujen tavoitteiden mukaan kansalaiset luottavat poliisiin ja sen kykyyn ennalta estää ja selvittää rikoksia.

Poliisin maksullisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 4,2 milj. euroa (3,7 milj. euroa v.2005). Maksullisen toiminnan jokainen osa-alue oli alijäämäistä. Lupa- ja palvelusuoritteiden tuotot kasvoivat n. 14 % edellisvuodesta 4,1 miljoonaan euroon. Alijäämä oli 0,36 milj. euroa ja kustannusvastaavuusprosentti 92.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Yhtenäistä jatkuvaa työajan seurantaa ei lääninhallituksessa pystytty vuonna 2006 vielä järjestämään johtuen valtakunnallisen ratkaisun teknisestä viivästyksestä.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Itä-Suomen lääninhallituksen tulee kiinnittää huomiota kattavan työajanseurannan järjestämiseen lääninhallituksen oman toiminnan osalta.

Vaikkakaan ministeriö ei ole asettanut lääninhallituksen omalle toiminnalle taloudellisuutta ja tuottavuutta koskevia tavoitteita, tulisi toimintakertomuksessa esittää kattavat tunnusluvut tai sijaissuureina vähintään osastokohtaiset kustannus- ja henkilövuositiedot kolmelta vuodelta. Toimintakertomuksessa ei ole kuitenkaan esitetty osastokohtaisia kustannuksia ja niiden kehitystä ja koska maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskentaan sisältyy työajan kohdentamisesta johtuvaa arvionvaraisuutta, ei toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voida pitää oikeina ja riittävinä.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Lääninhallitus on toiminut aktiivisesti yhteispalvelun tehostamiseksi ja tukenut hyvin eri hankkeiden käynnistymistä. Maistraattien yhdistymishankkeita on seurattu ja tuettu hyvin. Verkkoasiointia on edistetty sekä lääninhallituksessa että alaisessa hallinnossa.

Pelastusosasto on ohjeistanut ja järjestänyt neuvontaa alueellisiin riskikohteisiin, kuten turvetuotantoon ja metsäpaloihin painottuen.

Poliisiosaston toiminta on paikallista turvallisuusyhteistyötä edistävää ja etenkin työhyvinvointitoiminnan systemaattinen kehittäminen on erityisen myönteistä.

Kehittämistarpeita

Talousarviolain ja -asetuksen muutoksen edellyttämään seurannan ja raportoinnin kehittämiseen (ns. tulosprisman mukaisesti) on edelleen panostettava niin lääninhallituksessa kuin sen alaisessa hallinnossa. Kehittämistarve on koko hallinnonalan yhteinen ja koskee myös muita ohjaavia viranomaisia.

Sisäasiainministeriön johdolla kehitetään yhtenäistä suoriteseurantaa ja työaikaseurantaa lääninhallinnossa. Ministeriöiden velvollisuus on osaltaan konkretisoida tulostavoitteita mm. alue- ja paikallishallinnolle asetettavien palvelutavoitteiden muodossa, jotta niiden määrällinen seuranta olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Pelastustoimen paikallisen järjestelmän muutoksista johtuen lääninhallitusten pelastusosastojen tehtäviä ja toimintatapoja on tarpeen kehittää. Seurannan ja raportoinnin, erityisesti vaikuttavuuden arvioinnin, kehittämiseen on tarvetta panostaa.

Kehittämistoimia seurataan normaalin tulossuunnittelun ja –raportoinnin yhteydessä.

Tilinpäätöskannanotto

Itä-Suomen lääninhallituksen toiminta on ollut tuloksellista ja lääninhallitus on saavuttanut keskeiset tulostavoitteensa annetun menokehyksen puitteissa.

Ministeriö kiinnittää huomiota laskentatoimen jatkuvaan kehittämiseen ja korostaa erityisesti työajan seurannan yhtenäistämisen ja parantamisen tarvetta.

Tuottavuustavoitteisiin pääsemiseksi on edelleen jatkettava rationalisointitoimia ja huolehdittava tuottavuusohjelman toimeenpanossa hyvän henkilöstöhallinnon periaatteiden noudattamisesta.

Lääninhallituksen riskienhallinta on kohtuullisella tasolla, mutta riskienhallinnan merkitys korostuu, joten siihen on syytä panostaa entistä enemmän.

Ministeriö pitää tärkeänä, että läänin poliisitoimen henkilöstön kehittämistoimia ja työhyvinvointiin liittyvää toimintaa jatketaan.

Ministeriön läänin kihlakunnan 14 poliisilaitoksille asettamista kolmesta eri palvelutasotavoitteesta yksi laitos pystyi toteuttamaan kaikki kolme tavoitetta ja kolme laitosta ei kyennyt toteuttamaan yhtäkään tavoitteista. Läänin poliisijohdon tulee tehostaa palvelutavoitteiden toteuttamisen seuranta.

Hallinto- ja kuntaministeri

Mari Kiviniemi

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Oulun lääninhallitus

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO OULUN LÄÄNINHALLITUKSEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Lääninhallituksen toimintakertomus on selkeä ja tiivis kokonaisuus. Eri toimialojen yhtenäinen esittäminen helpottaa luettavuutta. Toimintakertomuksessa on noudatettu tulosprisman mukaista jaottelua. Hallinnon tulostavoitteet ja toteuma on esitetty havainnollisesti taulukkomuodossa. Poliisiosaston toiminnasta lääninhallitus on jättänyt erillisen raportin. Tiivis yhteenveto olisi ollut paikallaan lääninhallituskokonaisuudesta kerrottaessa.

Poliisin toimintakertomuksessa ei ole esitetty erillistä kohta tulosanalyysille ja johtopäätöksille.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Sisäasiainministeriön kanssa sovitut tulostavoitteet on pääsääntöisesti saavutettu. Lääninhallitukselle asetettu htv-määräinen tuottavuustavoite saavutettiin. Palvelutavoitteet on saavutettu erinomaisesti lukuun ottamatta vähäistä poikkeamaa tavaraliikennelupien käsittelyssä.

Pelastusosaston tulostavoitteet toteutuivat.

Yleinen järjestys ja turvallisuus säilyi hyvänä Oulun läänin alueella. Turvallisuustutkimuksen mukaan kansalaisten tyytyväisyys hälytyspalveluihin kuitenkin lisääntyi, vaikka paikallispoliisin keskimääräinen toimintavalmiusaika läänitasolla pidentyi 21,3 minuutista 26,5 minuuttiin. Rikostorjunnan tulostavoitteet saavutettiin ja omaisuusrikosten selvitystasotavoite saavutettiin sekä tutkinta-aika lyhentyi. Omaisuusrikosten määrä laski edelleen.

Lupapalveluissa saavutettiin asetetut tulostavoitteet ja palveluverkko pysyi kattavana kolmen palvelutoimiston lakkauttamisesta huolimatta. Lupapalveluiden tuottotavoite 2,8 milj. euroa ylitettiin 0,5 miljoonalla eurolla ja kustannusvastaavuusprosentti oli 118. Kaikille tuotoille (maksullinen toiminta ja muut tuotot) asetettu 2,9 miljoonan euron tulotavoite ylitettiin 0,4 miljoonalla eurolla.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Lääninhallitus on toteuttanut yhteisesti sovitut toimet.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Oulun lääninhallituksen kirjanpidossa on suoriteperusteella vuodelle 2006 kuuluvia menoja kirjattu valtion talousarviosta annetun asetuksen 5a §:n vastaisesti vuodelle 2007 yhteensä 14 205 euroa.

Lääninhallituksen kustannusvastaavuuslaskelmissa on huomioitu myös poliisiosaston kustannuksia ja työaika, joita samoja kustannuksia ja työaika on käytetty myös paikallispoliisin laskelmissa. Suositetaan, että jatkossa poliisiosaston osuus kustannuksista esitetään ainoastaan poliisin kustannusvastaavuuslaskelmissa.

Lääninhallituksen tulee selkeyttää kirjauskäytäntöjään siten, että yhteisrahoitteiseksi toiminnaksi katsottava rahoitus kirjattaisiin 397-tilille siten, että se on sieltä erotettavissa kustannusvastaavuuslaskelman laatimiseksi. Lisäksi on huomioitava, että virastolla voi olla sellaista yhteisrahoitteeseen toimintaan liittyvää rahoitusta, johon se on saanut kirjausoikeuden.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Lääninhallitus on edelleen kehittänyt peruspalvelujen arviointia palvelemaan yhteiskunnallisia tarpeita. Lääninhallitus on järjestänyt tehokkaasti arviointikoulutusta. Lääninhallituksen kokoama valtakunnallinen peruspalveluraportti on korkeatasoinen.

Pelastusosasto on ohjeistanut ja järjestänyt neuvontaa alueellisiin riskikohteisiin, kuten turvetuotantoon ja metsäpaloihin painottuen.

Kehittämistarpeita

Talousarviolain ja -asetuksen muutoksen edellyttämään seurannan ja raportoinnin kehittämiseen (ns. tulosprisman mukaisesti) on edelleen panostettava niin lääninhallituksessa kuin sen alaisessa hallinnossa. Kehittämistarve on koko hallinnonalan yhteinen ja koskee myös muita ohjaavia viranomaisia.

Sisäasiainministeriön johdolla kehitetään yhtenäistä suoriteseurantaa ja työaikaseurantaa lääninhallinnossa. Ministeriöiden velvollisuus on osaltaan konkretisoida tulostavoitteita mm. alue- ja paikallishallinnolle asetettavien palvelutavoitteiden muodossa, jotta niiden määrällinen seuranta olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Pelastustoimen paikallisen järjestelmän muutoksista johtuen lääninhallitusten pelastusosastojen tehtäviä ja toimintatapoja on tarpeen kehittää. Seurannan ja raportoinnin, erityisesti vaikuttavuuden arvioinnin, kehittämiseen on tarvetta panostaa.

Kehittämistoimia seurataan normaalin tulossuunnittelun ja –raportoinnin yhteydessä.

Tilinpäätöskannanotto

Oulun lääninhallituksen toiminta on ollut tuloksellista ja lääninhallitus on saavuttanut keskeiset tulostavoitteensa annetun menokehityksen puitteissa.

Ministeriö kiinnittää huomiota laskentatoimen jatkuvaan kehittämiseen ja korostaa erityisesti työajan seurannan yhtenäistämisen ja parantamisen tarvetta.

Tuottavuustavoitteisiin pääsemiseksi on edelleen jatkettava rationalisointitoimia ja huolehdittava tuottavuusohjelman toimeenpanossa hyvän henkilöstöhallinnon periaatteiden noudattamisesta.

Lääninhallituksen riskienhallinta on kohtuullisella tasolla, mutta riskienhallinnan merkitys korostuu, joten siihen on syytä panostaa entistä enemmän.

Ministeriö pitää tärkeänä, että poliisin lääninjohdon tulossuunnittelu- ja seurantajärjestelmää kehitetään edelleen kokonaisvaltaisen tulosanalyysin tekemiseksi. Ministeriö pitää myös tärkeänä, että läänin poliisitoimen sisäisen valvonnan tilasta saatavaa informaatiota hyödynnetään poliisitoiminnan kehittämisessä.

Ministeriön läänin kihlakunnan 11 poliisilaitoksille asettamista kolmesta eri palvelutasotavoitteesta ei mikään laitos pystynyt toteuttamaan kaikkia kolmea tavoitetta ja kolme laitosta ei kyennyt toteuttamaan yhtäkään tavoitteista. Läänin poliisijohdon tulee tehostaa palvelutavoitteiden toteuttamisen seurantaa.

Hallinto- ja kuntaministeri

Mari Kiviniemi

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Lapin lääninhallitus

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO LAPIN LÄÄNINHALLITUKSEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Toimintakertomus on selkeä kokonaisuus. Toimintakertomuksessa on noudatettu tulosprisman mukaista jaottelua. Palvelutavoitteiden saavuttamisesta raportointi on selväpiirteistä. Toimintakertomuksessa olisi ollut syytä tiiviisti todeta myös poliisiosaston toiminnasta. Poliisin toimintakertomuksessa valvonnan avainprosessin osalta ei ole esitetty taloudellisuuslukuja tai vastaavia sijaissuureita.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Sisäasiainministeriön kanssa sovitut tulostavoitteet on pääsääntöisesti saavutettu. Lääninhallitukselle asetettu htv-määräinen tuottavuustavoite saavutettiin. Palvelutavoitteiden toteutumisessa jäätii liikennelupien käsittelyajoissa jonkin verran tavoitteesta. Muilta osin hallinnon tulostavoitteet saavutettiin.

Myös pelastusosaston tulostavoitteet toteutuivat.

Läänitasolla keskimääräinen toimintavalmiusaika oli 17,7 minuuttia, kun tavoite oli 14 minuuttia. Kihlakunnittain asetettuja toimintavalmiuden palvelutavoitteita ei kaikilta osin saavutettu. Kaikissa muissa rikos- ja häiriötapahtumissa tapahtui vähentymistä paitsi liikennejuopumusrikoksissa.

Lupapalvelusuoritteiden tuotot kasvoivat n. 19 % edellisvuodesta 1,35 miljoonaan euroon. Alijäämä oli 0,07 milj. euroa ja kustannusvastaavuusprosentti 95.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Lääninhallitus on toteuttanut yhteisesti sovitut toimet. Yhtenäistä jatkuvaa työajan seuranta ei pystytty vuonna 2006 vielä järjestämään johtuen valtakunnallisen ratkaisun teknisestä viivästyksestä.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Lapin lääninhallituksen kirjanpidossa on suoriteperusteella vuodelle 2006 kuuluvia menoja kirjattu valtion talousarviosta annetun asetuksen 5a §:n vastaisesti vuodelle 2007 yhteensä 24 917 euroa.

Maksullisen toiminnan vuosituloksen luotettavuus edellyttää, että henkilöstökustannusten laskennan taustalla olevat työaikatiedot perustuvat kattavaan työajanseurantamenetelmään. Koska Lapin lääninhallituksessa kustannusvastaavuuslaskelmissa on erityisesti työkustannusten kohdentamisesta aiheutuvaa olennaista arvionvaraisuutta ja laskelmasta puuttuu myös osuus palvelukeskuksen kustannuksista (12.000 euroa), ei esitettyjä tietoja voida pitää oikeina ja riittävinä.

Lapin lääninhallituksen toimintakertomukseen ei sisälly yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuutta esittävää laskelmaa. Kirjanpidon mukaan Lapin lääninhallitus -viraston yhteistoiminnan tuotot ovat 553.661,78 euroa. Sisäasiainministeriö on ohjeistanut tulosohjattuja virastoja laatimaan kustannusvastaavuuslaskelman yhteisrahoitteisesta toiminnasta, vaikka 100.000 euron laatumisraja ei ylittyisi, jotta tilivirastotasolla saadaan selvitettyä yhteisrahoitteisen toiminnan kokonaisvolyyymi.

Väestötietojärjestelmän maksuperustelain mukaisia liiketaloudellisia suoritteita kuvaava laskelma näyttää 125.000 euron tuotoilla 88.000 euroa ylijäämää. Tuotoista lähes 84.000 euroa on Väestörekisterikeskukselta saatuja tuloja puhelinsoitepalvelusta. Tuloista puuttuvat viimeisen vuosineljänneksen tulot, yhteensä 47.000 euroa. Laskelmalla esitetyistä menoista puuttuu Lapin maistraatin Sodankylän yksikön osuus, yhteensä 67.000 euroa. Sodankylän yksikön liiketaloudellista toimintaa kuvaava laskelma on virheellinen.

Poliisin toimintakertomuksen tuloksellisuuden kuvauksessa esitetyt taloudellisuuskehitystä kuvaavat tunnusluvut kattavat vain osan poliisin toiminnasta. Tunnusluvut on esitetty hälytystoiminnan, rikostorjunnan ja lupapalvelujen osalta, mutta ei valvonnan, jonka kustannukset ovat yksi kolmasosa Lapin poliisin kokonaiskustannuksista. Koska avainprosessien kokonaiskustannukset on esitetty ainoastaan tilikaudelta ja toimintakertomuksen tilinpäätösanalyysi-

osassa, ei Lapin poliisin toiminnan taloudellisuudesta ja tuottavuudesta esitettyjä tietoja voida pitää riittävinä.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Lääninhallitus on toteuttanut palvelutavoitteet tehokkaasti, tavoitteet yleensä selvästi ylittäen.

Lääninhallituksen pelastusosasto on sovittanut yhteen aluehallinnon viranomaisten poikkeusoloihin varautumista sekä huolehtinut yhteistyön sujumisesta Lapin hätäkeskuksen ja sen yhteistoimintaviranomaisten kanssa.

Poliisin henkilöstöä, työturvallisuutta ja työhyvinvointia koskevat tulostavoitteet saavutettiin hyvin.

Kehittämistarpeita

Lääninhallituksen on syytä tarkastella esiin tulleiden väärinkäytös- ja rikosepäilyjen käsittely- ja kuulemisprosessia ja tehtävä vastaisen varalle johtopäätöksiä asioiden käsittelyn tehostamiseksi ja nopeuttamiseksi.

Talousarviolain ja -asetuksen muutoksen edellyttämään seurannan ja raportoinnin kehittämiseen (ns. tulosprisman mukaisesti) on edelleen panostettava niin lääninhallituksessa kuin sen alaisessa hallinnossa. Kehittämistarve on koko hallinnonalan yhteinen ja koskee myös muita ohjaavia viranomaisia.

Sisäasiainministeriön johdolla kehitetään yhtenäistä suoriteseurantaa ja työaikaseurantaa lääninhallinnossa. Ministeriöiden velvollisuus on osaltaan konkretisoida tulostavoitteita mm. alue- ja paikallishallinnolle asetettavien palvelutavoitteiden muodossa, jotta niiden määrällinen seuranta olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Sisäasiainministeriö on kiinnittänyt huomiota lääninhallituksen kanssa käymissään tulosneuvotteluissa palkkakustannusten liian nopeaan kasvuun. Palkkakustannusten kehittymistä seurataan.

Pelastustoimen paikallisen järjestelmän muutoksista johtuen lääninhallitusten pelastusosastojen tehtäviä ja toimintatapoja on tarpeen kehittää. Seurannan ja raportoinnin, erityisesti vaikuttavuuden arvioinnin, kehittämiseen on tarvetta panostaa.

Lääni- ja kihlakuntatason palvelutavoitteet asetetaan poliisin ylijohdon kanssa käytävässä tulosneuvottelussa.

Kehittämistoimia seurataan normaalin tulossuunnittelun ja –raportoinnin yhteydessä.

Tilinpäätöskannanotto

Lapin lääninhallituksen toiminta on ollut tuloksellista ja lääninhallitus on saavuttanut keskeiset tulostavoitteensa annetun menokehyksen puitteissa.

Ministeriö kiinnittää huomiota laskentatoimen jatkuvaan kehittämiseen ja korostaa erityisesti työajan seurannan yhtenäistämisen ja parantamisen tarvetta.

Tuottavuustavoitteisiin pääsemiseksi on edelleen jatkettava rationalisointitoimia ja huolehdittava tuottavuusohjelman toimeenpanossa hyvän henkilöstöhallinnon periaatteiden noudattamisesta.

Lääninhallituksen riskienhallinta on kohtuullisella tasolla, mutta riskienhallinnan merkitys korostuu, joten siihen on syytä panostaa entistä enemmän.

Ministeriö edellyttää, että lääninhallituksen kanssa tulossopimuksessa sovittu tavoite, että lääninhallitus huolehtii 31.5.2007 mennessä siitä, että lääninhallituksen ja sen alaisen hallinnon hankintoja ja matkustamista koskevat ohjeet ja menettelyt vastaavat asianomaisia säännöksiä sekä sisäasiainministeriön antamia määräyksiä ja ohjeita, toteutuu.

Ministeriö pitää välttämättömänä laskentatoimen ja tuloksellisuusarvioinnin edelleen kehittämistä siten, että poliisin tulostietojärjestelmästä ja muista tietojärjestelmistä saatavia suorite- ja kustannustietoja hyödynnetään kattavammin ja systemaattisemmin toimintakertomuksessa ja muussa tuloksellisuusseurannassa.

Ministeriön läänin kihlakunnan 10 poliisilaitoksille asettamista kolmesta eri palvelutasotavoitteesta vain yksi laitos pystyi toteuttamaan kaikki kolme tavoitetta ja yksi laitos ei kyennyt toteuttamaan yhtäkään tavoitetta. Läänin poliisijohdon tulee tehostaa palvelutavoitteiden toteuttamisen seurantaa

Hallinto- ja kuntaministeri

Mari Kiviniemi

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Länsstyrelsen på Åland

INRIKESMINISTERIETS STÄLLNINGSTAGANDE TILL BOKSLUTET FÖR LÄNSSTYRELSENS PÅ ÅLAND VERKSAMHET ÅR 2006

Författningsgrund, distribution och offentlighet

Enligt 66 i § (254/2004) i förordningen om statsbudgeten skall varje ministerium årligen senast den 15 juni efter finansåret ge ett motiverat ställningstagande till bokslutet för de räkenskapsverk och statliga fonder som hör till ministeriets förvaltningsområde samt till de åtgärder som föranleds av bokslutet och den revisionsberättelse som statens revisionsverk gjort upp om det samt av andra redogörelser för och utlåtanden om verksamheten och ekonomin vid räkenskapsverket eller den statliga fonden utanför budgeten.

I förordningen om statsbudgeten föreskrivs dessutom ingående vad ministeriet skall uttala sig om i sitt ställningstagande till bokslutet samt vad ministeriet skall yttra sig om i fråga om ett ämbetsverk som inte är ett räkenskapsverk men för vilket ministeriet har ställt upp resultatmål.

I förordningen om statsbudgeten föreskrivs likaså att ministeriet skall sända sitt ställningstagande för kännedom till finansministeriet, statsrevisorerna, statens revisionsverk och statskontoret. Ställningstagandena läggs ut på den informationstjänst som statskontoret administrerar och som finns tillgänglig i ett allmänt datanät, om inte något annat följer av offentlighetslagen när det gäller vissa delar av ställningstagandet.

Beredningen av ställningstagandet

Ministeriets ställningstagande till bokslutet för vart och ett räkenskapsverk har beretts på den avdelning inom inrikesministeriet som svarar för styrningen av det underordnade ämbetsverket i fråga. Beredningen har baserat sig på skyldigheterna i förordningen om statsbudgeten, inrikesministeriets interna anvisningar som getts på basis av förordningen, den blankett som är en bilaga till dem, den revisionsberättelse som statens revisionsverk gjort upp, bokslutet samt, vid behov, annat material. Det slutliga ställningstagandet har beretts vid ekonomienheten, varvid den tidigare nämnda avdelningen har hörts.

Synpunkter som beaktats vid beredningen

Bokslutet och verksamhetsberättelsen

Bokslutet har upprättats med iakttagande av lagen och förordningen om statsbudgeten, och uppgifterna i bokslutet är riktiga och tillräckliga.

Verksamhetsberättelsen är en rätt så omfattande handling med väsentliga uppgifter om ämbetsverkets verksamhet. I verksamhetsberättelsen har indelningen enligt resultatprismat följts.

Uppnåendet av resultatmålen

Verksamhetens resultat har varit goda och utifrån prestationerna har resultatrikedomen till största delen utvecklats i positiv riktning.

De resultatmål som överenskommits med inrikesministeriet har uppnåtts. På grund av att länsstyrelsen är ett litet ämbetsverk har det inte uppställts något produktivitetsmål i form av antalet årsverken. Ämbetsverket mäter sin servicenivå bl.a. genom enkätundersökningar, dock inte varje år. Länsstyrelsen har annorlunda uppgifter än länsstyrelserna på fastlandet. Det resultatavtal som ingåtts med inrikesministeriet täcker även andra förvaltningsområdets verksamhet och mål.

Åtgärder på grund av tidigare återkoppling

Länsstyrelsen har genomfört de gemensamt överenskomna åtgärderna. Någon enhetlig, kontinuerlig arbetstidsuppföljning har ännu inte genomförts trots uppmaningar av statens revisionsverk.

Statens revisionsverks iakttagelser

Beskrivningen av verksamhetens resultat försvagas av brister i presentationsättet och inriktningen avseende arbetstidskostnaderna.

Positivt utvecklingsarbete med tanke på ministeriet

Länsstyrelsen är en känd och ansedd aktör i landskapet Åland. Länsstyrelsen värnar om sin bild i offentligheten och strävar efter god kundservice.

Länsstyrelsen har fått ett bra grepp om skötseln av jordbruksfrågor och utfört ett gott samarbete med såväl jord- och skogsbruksministeriet som mottagarna av EU:s jordbruksstöd.

När det gäller befolkningsskydds- och beredskapsärenden har det utförts ett gott samarbete mellan landskapsförvaltningen, olika ministerier och länsstyrelsen i Västra Finlands län. Också samarbetet med länsstyrelsen i Uppsala län har varit fruktbart.

Utvecklingsbehov

Vid länsstyrelsen bör man ytterligare satsa på att i enlighet med ändringen av lagen och förordningen om statsbudgeten utveckla uppföljningen och rapporteringen (enligt det s.k. resultatprismat). Utvecklingsbehovet är gemensamt för hela förvaltningsområdet och berör också andra styrande myndigheter. I egenkap av ett självständigt räkenskapsverk bör länsstyrelsen vara initiativkraftigare när det gäller den strategiska planeringen och arbetstidsuppföljningen. I fråga om dessa bör länsstyrelsen finna tillvägagångssätt som är karaktäristiska och lämpliga för den. Länsstyrelsen bör finna lämpliga bedömningsramar för riskbedömningen.

Utkast till ställningstagande till bokslutet

Länsstyrelsens verksamhet har varit resultatrik, och länsstyrelsen har nått sina viktigaste resultatmål inom de givna utgiftsramarna.

Ministeriet fäster uppmärksamhet vid kontinuerlig utveckling av redovisningen och betonar särskilt behovet av att förbättra arbetstidsuppföljningen.

Även länsstyrelsen på Åland omfattas av kravet på bättre produktivitet. För att de produktivetsmål som konkretiseras i framtiden skall nås bör rationaliseringsåtgärderna fortgå och bör det vid genomförandet av produktivetsprogrammet ses till att principerna om god personalförvaltning iakttas.

Länsstyrelsens riskhantering är rimlig, men riskhanterings betydelse accentueras, vilket innebär att det bör satsas allt mera på den.

Förvaltnings- och kommunminister   Mari Kiviniemi

Kanslichef   Ritva Viljanen

Alueiden ja hallinnon kehittämisosasto

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO REKISTERIHALLINNON TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Rekisterihallinnon toiminta vuonna 2006 on ollut olennaisilta osin sille asetettujen tulostavoitteiden mukaista.

Tuottavuustavoitteisiin pääsemiseksi on edelleen jatkettava rationalisointitoimia ja huolehdittava tuottavuusohjelman toimeenpanossa hyvän henkilöstöhallinnon periaatteiden noudattamisesta.

Väestörekisterikeskuksen tulee edelleen kehittää toimintakertomusta esitystekniikaltaan nykyistä selkeämmäksi ja havainnollisemmaksi.

Väestörekisterikeskuksen toiminnalliset tulostavoitteet eivät ole riittäviä, eivätkä täytä talousarvioasetuksen perustelujen (VM 29.3.2004) vaatimuksia. Väestörekisterikeskuksen tulee ottaa käyttöön nykyistä enemmän mitattavia tulostavoitteita. Toiminnan tuottavuudelle ja taloudellisuudelle tulee asettaa tavoitteet ja verrata tavoitteita ja toteumia toisiinsa. Tietoturvalle ja tietosuojalle sekä hallinnolle että koulutus- ja tiedotustoiminnalle voidaan asettaa tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteita ja laskea tunnuslukuja.

Rekisterihallintoa ohjaavan ministeriön tulee tehostaa väestörekisterikeskuksen tulosohjausta. Sopimuksessa tulee asettaa selvät mitattavissa olevat toiminnalliset tulostavoitteet, myös maksullisen toiminnan kannattavuuden osalta, ei riitä, että tulossopimuksessa mainitaan vain viraston menoarvio ja tuloarvio ja sen jakauma tietopalveluihin ja varmennepalveluihin.

Varmennepalveluissa tulojen kasvu on ollut hieman menojen kasvua suurempi, joten kannattavuus on hieman parantunut. Edelleen varmennepalveluiden kannattavuutta rasittaa erityisesti isot varmenneinfrastruktuurin ylläpidosta aiheutuvat palvelujen ostokustannukset, jotka ovat osittain riippumattomia myytyjen tuotteiden määrästä. Uuden elokuussa 2006 käyttöön otetun biopassivarmenteen tuotteistamisessa on suurelta osin voitu käyttää jo olemassa olevia varmennejärjestelmiä, joten kasvanut suoritustuotanto ei ole vastaavassa suhteessa lisännyt kustannuksia.

Väestörekisterikeskuksen ongelma maksullisessa palvelutoiminnassa on ollut varmennepalvelun tappiollisuus. Vuonna 2006 toiminnan alijäämä oli yhteensä 3 590 993 euroa, joten toiminta on pysynyt edellisvuosien tapaan vahvasti alijäämäisenä. Alijäämä on supistunut vuodesta 2005 vain 95 992 euroa eli 2,6 %.

Tarkastusvirasto onkin kehottanut Väestörekisterikeskusta ryhtymään toimenpiteisiin maksullisen palvelutoiminnan kannattavuuden parantamiseksi.

Julkisoikeudellisten kansalaisvarmenteiden, henkilökortin ja biopassin osalta kustannusvastaavuus on volyymien kasvaessa parantumassa selvästi. Hyvää kehitystä on tuettava. Liiketaloudellisten varmennepalvelujen kannattavuus on yhä heikkoa. Panostukset toimintaan on arvioitava entistä realistisemmin.

Väestörekisterikeskuksen palveluiden tuottamistapaa ja organisointia on selvitetty ministeriön asettamassa työryhmässä. Työryhmä on tehnyt ehdotuksia erityisesti toiminnan läpinäkyvyyden parantamiseksi ja tehtävien ulkoistamisen jatkamiseksi.

Hallinto- ja kuntaministeri

Mari Kiviniemi

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Väestörekisterikeskus

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO VÄESTÖREKISTERIKESKUKSEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Väestörekisterikeskuksen toimintakertomus on riittävän selkeä ottaen huomioon Väestörekisterikeskuksen toiminnan monimuotoisuuden. Haasteena on edelleen kehittää toimintakertomusta esitystekniikaltaan nykyistä selkeämmäksi ja havainnollisemmaksi.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Keskeisimmät tulostavoitteet on saavutettu ja taloudellinen tulos oli odotuksia parempi. Maksullisen palvelutuotannon tulot ja luovutettujen yksiköiden mää-

rä on kasvanut hallitusti. Viraston keskeiset hankkeet ovat edenneet olennaisilta osin suunnitellusti. Varmennepalvelujen osalta tulos on edelleen ollut alijäämäinen.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Sisäasiainministeriö ja valtiotaloudentarkastusvirasto ovat aikaisemmissa Väestörekisterikeskukselle antamissaan palautteissa edellyttänyt selvitystä siitä, mihin toimenpiteisiin Väestörekisterikeskus aikoo ryhtyä varmennepalvelutoiminnan kehittämiseksi siten, että toiminnan alijäämäisyys toimikorttivarmenteen osalta poistuu viimeistään vuoteen 2008 mennessä. Henkilökorttivarmenteen osalta asia tulee selvittää.

Varmennepalveluissa tulojen kasvu on ollut hieman menojen kasvua suurempi, joten kannattavuus on hieman parantunut. Edelleen varmennepalveluiden kannattavuutta rasittaa erityisesti isot varmenneinfrastruktuurin ylläpidosta aiheutuvat palvelujen ostokustannukset, jotka ovat osittain riippumattomia myytyjen suoritteiden määrästä. Uuden elokuussa 2006 käyttöön otetun biopassivarmenteen tuotteistamisessa on suurelta osin voitu käyttää jo olemassa olevia varmennejärjestelmiä, joten kasvanut suoritustuotanto ei ole vastaavassa suhteessa lisännyt kustannuksia.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Väestörekisterikeskuksen toiminnalliset tulostavoitteet eivät ole riittäviä, koska varsinaisia tuottavuus- tai taloudellisuustavoitteita ei ole asetettu. Tulossopimuksessa mainitaan vain Väestörekisterikeskuksen vuoden 2006 euromääräinen menoarvio ja tuloarvio ja sen jakauma tietopalveluihin ja varmennepalveluihin. Maksullisen palvelutoiminnan kannattavuudesta ja siihen liittyvistä ongelmista ei ole mainintaa tulossopimuksessa eikä maksullisen toiminnan kannattavuudelle tulossopimuksessa ole asetettu tavoitteita. Tässä suhteessa Väestörekisterikeskuksen vuoden 2006 tulostavoitteet eivät kaikilta osin täytä talousarvioasetuksen perustelujen (VM 29.3.2004) vaatimuksia. Väestörekisterikeskuksen tulisi ottaa käyttöön nykyistä enemmän mitattavia tulostavoitteita.

Tuottavuudelle ja taloudellisuudelle olisi tullut asettaa tavoitteet ja verrata tavoitteita ja toteumia toisiinsa. Tietoturvalle ja tietosuojalle sekä hallinnolle että koulutus- ja tiedotustoiminnalle olisi voitu asettaa tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteita ja laskea tunnuslukuja. Toimintakertomuksessa esitetyt tunnusluvut eivät ole riittäviä ajatellen koko Väestörekisterikeskuksen toimintaa.

Väestörekisterikeskuksen ongelma maksullisessa palvelutoiminnassa on ollut varmennepalvelun tappiollisuus. Vuonna 2004 toiminnan alijäämä oli yhteensä 3 432 537 euroa ja vuonna 2005 yhteensä 3 686 985 euroa. Tarkastusvirasto onkin kehottanut Väestörekisterikeskusta ryhtymään toimenpiteisiin maksullisen palvelutoiminnan kannattavuuden parantamiseksi. Väestörekisterikeskuksen varmennepalvelutoiminnan tulos on ollut vuonna 2006 yhteensä 3 590 993 euroa alijäämäinen. Varmennepalvelutoiminta on siis pysynyt edellisvuosien tapaan vahvasti alijäämäisenä (alijäämä supistunut vuodesta 2005 yhteensä 95 992 euroa eli 2,6 %).

Väestörekisterikeskuksen tulee tehostaa toimenpiteitä varmennepalvelutoiminnan kannattavuuden parantamiseksi.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Väestörekisterikeskus on hoitanut henkilöstöpolitiikkaa pitkäjänteisesti, innovatiivisesti ja tehokkaasti. Osoituksena siitä Väestörekisterikeskus nimettiin vuonna 2006 Suomen parhaaksi julkishallinnon työpaikaksi.

Kehittämistarpeita

Väestörekisterikeskuksen palveluiden tuottamistapaa ja organisointia on selvitetty ministeriön asettamassa työryhmässä. Työryhmä on tehnyt ehdotuksia erityisesti toiminnan läpinäkyvyyden parantamiseksi ja tehtävien ulkoistamisen jatkamiseksi.

Tilinpäätöskannanotto

Väestörekisterikeskuksen toiminta vuonna 2006 on ollut olennaisilta osin sille asetettujen tulostavoitteiden mukaista. Hankkeet ovat edenneet suunnitellusti.

Julkisoikeudellisten kansalaisvarmenteiden, henkilökortin ja biopassin osalta kustannusvastaavuus on volyymien kasvaessa parantumassa selvästi. Hyvää kehitystä on tuettava. Liiketaloudellisten varmennepalvelujen kannattavuus on yhä heikkoa. Panostukset toimintaan on arvioitava entistä realistisemmin.

Tuottavuustavoitteisiin pääsemiseksi on edelleen jatkettava rationalisointitoimia ja huolehdittava tuottavuusohjelman toimeenpanossa hyvän henkilöstöhallinnon periaatteiden noudattamisesta.

Hallinto- ja kuntaministeri

Mari Kiviniemi

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Poliisiosasto

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO POLIISITOIMEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanottonaan sisäasiainministeriö, käytettävissään olleet tiedot huomioon ottaen toteaa, että poliisin toiminta on ollut tuloksellista ja poliisin yksiköt ovat saavuttaneet keskeiset tulostavoitteensa annettujen menokehysten puitteissa.

Tuottavuustavoitteisiin pääsemiseksi on edelleen jatkettava rationalisointitoimia ja huolehdittava tuottavuusohjelman toimeenpanossa hyvän henkilöstöhallinnon periaatteiden noudattamisesta

Ministeriön poliisiosaston velvollisuus on konkretisoida ja asettaa tulostavoitteita, myös taloudellisuuden ja tuottavuuden osalta, poliisin yksiköille palvelutavoitteiden muodossa, jotta niiden määrällinen seuranta olisi mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

Ministeriö pitää välttämättömänä laskentatoimen ja tuloksellisuusarvioinnin edelleen kehittämistä siten, että poliisin tulostietojärjestelmästä ja muista tietojärjestelmistä saatavia suorite- ja kustannustietoja hyödynnetään kattavammin ja systemaattisemmin toimintakertomuksessa ja muussa tuloksellisuusseurannassa.

Ministeriö pitää tärkeänä, että poliisin lääninjohto jatkaa paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun ja läänitason turvallisuusyhteistyön kehittämistä konkreettisten toimintamallien luomiseksi. Ministeriö pitää myös tärkeänä, että läänin poliisitoimen sisäisen valvonnan tilasta saatavaa informaatiota hyödynnetään poliisitoiminnan kehittämisessä.

Ministeriön paikallispoliisin 90 poliisilaitoksille asettamista kolmesta eri palvelutasotavoitteesta vain yhdeksän laitosta pystyi toteuttamaan kaikki kolme tavoitetta ja kuusitoista laitosta ei kyennyt toteuttamaan yhtäkään tavoitteista. Läänien poliisijohtojen tulee tehostaa palvelutavoitteiden toteuttamisen seuranta ja poliisiosaston on yhtenäistettävä ja tarkennettava palvelutasotavoitteiden antamisen perusteita.

Poliisiosaston tulee varmistaa, että poliisin työaikajärjestelmän (TAIKA) ja tulostietojärjestelmän (Polsat) vastaavat tiedot ovat samansisältöisiä, jotta voidaan varmistua, että kustannusvastaavuuslaskelmat ovat oikein.

Lääninhallitusten kustannusvastaavuuslaskelmissa on huomioitu myös poliisiosaston kustannuksia ja työaikaa. Näitä samoja kustannuksia ja työaikaa on käytetty myös paikallispoliisin laskelmissa. Suositetaan, että jatkossa poliisiosaston osuus kustannuksista esitetään ainoastaan poliisin kustannusvastaavuuslaskelmissa.

Hälytyspalveluiden saatavuuden kehittämiseen tulee kiinnittää huomiota.

Ministeriö pitää tärkeänä liikennevalvonnan kehittämistä uutta valvontateknologiaa hyväksi käyttäen. Näin voidaan lisätä valvontamääriä ja nopeuttaa sekä kehittää toimintaprosesseja.

Suojelupoliisin tulee edelleen kehittää yhteistyössä poliisin ylijohdon kanssa viraston tulossopimusta ja mittareita mahdollisuuksien mukaan.

Ministeriö korostaa edelleen oppilaitosten yhdistämisen tehokasta suunnittelua ja toteutusta annetussa aikataulussa, joka tähän mennessä on edennyt hyvin

Ministeriö korostaa, että koulujen tutkimustoiminnan tulee olla aikaisempaa ohjatumpaa ja koordinoitumpaa. Tutkimustoiminnan tulee selkeästi tukea sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteita ja ottaa huomioon ministeriön tutkimusstrategia. Tämän vuoksi tutkimustoiminnasta informointia on tehostettava ja kehitettävä yhteistyötä ministeriön kanssa.

Ministeriö edellyttää, että poliisin tietohallintokeskuksen on kriisitilanteiden varalta ohjeistettava ja laitettava kuntoon ns. ”hälytysjärjestelmä”, koska yhä useammin ilmenee tietoverkkoihin liittyviä hyökkäyksiä.

Lisäksi ministeriö edellyttää, että tietohallintokeskuksen velvollisuus on parantaa tiedonkulkua ja informoida järjestelmiin liittyvistä katkoista paremmin.

Hallinnonalan tietohallinnon uudelleen organisointi (Haltik) edellyttää uudistuksen tehokasta suunnittelua ja toteutusta annetussa aikataulussa sekä siirtyminen ns. tilaaja-tuottajamalliin edellyttää tietojärjestelmien ja palvelukohtaisten kustannus- ja hinnoittelulaskelmien kehittämistä.

Poliisin tekniikkakeskuksen alueellistamisen vaikutukset viraston toiminnan suunnitteluun ja resursointiin tulee tarkoin arvioida siten, että toiminnan tarkoituksenmukainen jatkuminen voi toteutua.

Tekniikkakeskuksen toiminnan laajentuminen myös ulkopuoliseen palvelutuotantoon on suuri haaste, mikä edellyttää uudenlaisten valmiuksien kehittämistä muun muassa aktiivisen myyntityön ja johtamisen osalta.

Poliisiosaston on suunnittelu- ja taloustehtävien osalta tehostettava palvelukykyä ja valmistelutoimintaansa sekä ennakoitava toiminnan ja talouden suunnittelun edellyttämien tehtävien valmistelua aikaisempaa paremmin.

Kehittämistoimia seurataan normaalin tulossuunnittelun ja –raportoinnin yhteydessä.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Keskusrikospoliisi

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO KESKUSRIKOSPOLIISIN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohejattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Keskusrikospoliisin tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti. Tilinpäätöslaskelmien analyysi on esitetty talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla. Toiminnallista tehokkuutta kuvaavat tiedot on esitetty poliisin avainprosesseittain suorite-, kustannus-, taloudellisuus- ja henkilötyövuositietoina. Esitetyt tiedot ovat oikeita ja riittäviä tulosprisman mukaisesti. Tuotosta ja laadunhallintaa kuvaavat tunnusluvut on esitetty oikeina ja riittävinä.

Poliisin ylijohtoon laaditut kustannusraportit sekä kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu ohjeiden mukaisesti.

Keskusrikospoliisiin toimintakertomus on esitystavaltaan selkeä. Ministeriö ja Keskusrikospoliisin välisessä tarkistetussa tulossopimuksessa sovitut toiminnalliset on esitetty toimintakertomuksessa selkeästi, johdonmukaisesti, analyttisesti niin numeerisesti kuin sanallisesti. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty poliisin pääprosesseittain. Ministeriö pitää hyvänä, että tulostavoitteiden toteutumista on kuvattu riittävästi myös tunnuslukuja käyttäen.

Vuonna 2006 poliisin ylijohdon johdolla käydyn keskustelun pohjalta keskusrikospoliisin ydintehtäviksi vahvistettiin kovimman järjestäytyneen rikollisuuden torjunta ja siihen kiinteästi liittyvän vakavan rikollisuuden kohdevalintaprosessin johtaminen. Myös laajat ja kansainväliset talousrikokset sekä rikollisten ilmiöiden seuranta ja torjuntamenetelmien kehittäminen todettiin keskusrikospoliisin keskeisimmiksi tehtäviksi. Keskusrikospoliisin ydintehtävien määrittelyllä tuetaan koko poliisihallinnon toiminnan tuloksellisuutta pitkällä aikavälillä.

Keskusrikospoliisin toiminnassa on vuonna 2006 painotettu järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa. Järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan painottuminen on ollut keskusrikospoliisin strategian mukaista.

Järjestäytyneen rikollisuuden tilassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Järjestäytyneiden rikollisryhmien ja niiden jäsenten lukumäärä Suomessa ei ole kasvanut olennaisesti. Tilannekuva järjestäytyneestä rikollisuudesta on säilynyt tarkkana ja ajantasaisena pitkäjänteisellä rikostiedustelun rakenteiden kehittämisellä, sidosryhmäyhteistyön tiivistämisellä ja järjestäytyneen rikollisuuden seurantaan liittyvien toimintojen ansiosta. Kokonaisuudessaan vakavan rikollisuuden torjuntamenetelmät ovat kansainvälisesti vertailtuna erittäin korkealla tasolla.

Tutkinnan vaikuttavuustavoitteet kokonaisuudessaan on saavutettu, vaikka keskusrikospoliisin mittariston mukaisista määrällistä tavoitteesta on jääty yksittäisten mittareiden osalta.

Keskusrikospoliisi on kyennyt jatkamaan laittoman ulkomaisen työvoiman tutkinta- ja valvontayksikön toiminnan avulla järjestäytyneen rikollisuuden ja talousrikollisuuden yhtymäkohtien paljastamista laittoman työvoiman käytössä sekä puuttumaan kyseiseen toimintaan. Yksikkö on toimintansa aikana saavuttanut sille asetut keskeiset tavoitteet. Haltuunsaatu rikoshyödyn määrä riittää kattamaan laskennallisesti lähes kokonaan yksikön toiminnan kustannukset. Lisäksi keskusrikospoliisi on osallistunut tulossopimuksessa sovitun mukaisesti pääkaupunkiseudun talousrikosten esikäsittelytoimintoon sekä Virkeyhteistyöhön.

Keskusrikospoliisi on kehittänyt asiantuntijapalveluja ja kehittämistoimintoja, joiden vaikutus ilmenee pitkällä aikavälillä rikostorjunnan tehokkuuden parantumisena ja tuottavuuden kasvuna koko poliisihallinnossa. Asiantuntijapalveluiden avulla on mahdollista parantaa massarikosten selvitystasoa.

Keskusrikospoliisi on kyennyt tuottamaan asiantuntijapalveluja kysyntää vastaavasti ja kustannustehokkaasti, vaikka palvelujen kysyntä on kasvanut pitkäaikaisesti useimpien asiantuntijatehtävien osalta. Tuottavuutta on parannettu investoimalla tietotekniikkaan sekä toimintaprosesseja kehittämällä. Teknisillä asiantuntijapalveluilla on tuettu biometristen tunnusteiden käyttöönottoa sekä

suunnattu asiantuntijapalveluja sisäasianministeriön ja keskusrikospoliisin määrittämiin painopistealueisiin kuten vakavan rikollisuuden torjuntaan.

Keskusrikospoliisi on aktiivisesti osallistunut poliisin kansainväliseen yhteistyöhön kansainvälisten oikeus- ja virka-aputoimintaan, yhdysmiesverkostoon sekä moniin kansainvälisiin yhteistyöorganisaatioihin. Keskusrikospoliisi on tuottanut myös valtakunnallisena rikostiedustelun ja rikosanalyysin keskuksena operatiivista ja strategista tietoa rikostorjunnan tarpeisiin. PTR-yksiköt ovat omatoimisesti esille rikosilmiöitä, rikossarjoja sekä edistäneet rikostiedustelun ja analyysin menetelmien yhdenmukaistamista. Valtakunnallinen PTR -keskus osallistui myös Suomen EU-puheenjohtajuuskauden turvallisuuden varmistamiseen.

Keskusrikospoliisin keskeisten tulosalueiden tutkinnan, tutkinnan asiantuntijapalveluiden sekä tukitoimintojen kustannusosuudet ovat pysyneet edellisvuosien tasolla.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Keskusrikospoliisi on pääosin saavuttanut sille asetetut tulostavoitteet. Maksullisen palvelutoiminnan ja muiden tuottojen osalta Keskusrikospoliisi saavutti sille tulossopimuksessa asetetut tuottotavoitteet.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Keskusrikospoliisin omalta osaltaan laatimat virastokohtaiset tase-erittelyt ja liitetiedot on laadittu talousarvioasetuksen ja Valtiokonttorin määräysten edellyttämällä tavalla.

Toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä. Tuotosta ja laadunhallintaa kuvaavia tietoja voidaan tarkastetuilta osin pitää luotettavina ja riittävinä. Tuloksellisuuden laskentatointa voidaan pitää luotettavana.

Virastossa ei ole tullut esiin virheitä tai väärinkäytöksiä vuoden 2006 aikana.

Keskusrikospoliisi on noudattanut talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä.

Tilinpäätöskannanotto

Keskusrikospoliisi on varsin hyvin saavuttanut tulossopimuksen mukaiset vaikuttavuustavoitteet. Sen sijaan määrällisestä tavoitteesta on jäänyt useiden yksittäisten mittareiden osalta (esim. päätettyjen talousrikosten määrä, talousrikosten keskimääräinen sisälläolo aika päätettyjen rikosten osalta).

Ministeriö toteaa edelleen myönteisenä, että Keskusrikospoliisissa on viereillä useitakin kehittämishankkeita. Niitä tulee ministeriön mielestä määrätietoisesti jatkaa ja ottaa huomioon suunnitellut poliisitoimen uudistussuunnitelmat, erityisesti mahdollinen poliisipiirien lukumäärän vähentäminen. Poliisin valtakunnalliset yksiköt mukaan lukien keskusri-

kospoliisi kytketään mukaan tulevaisuudessa poliisihallinnon kokonaisrakenteen uudistuksen (PORA-hanke) tuleviin vaiheisiin.

Sisäasiainministeri Anne Holmlund

Kansliapäällikkö Ritva Viljanen

Liikkuva poliisi

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO LIIKKUVAN POLIISIN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Liikkuvan poliisin tilinpäätöslaskelmat on laadittu säännösten mukaisesti. Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot sekä tilinpäätösanalyysi on esitetty talousarvioasetuksen edellyttämällä tavalla. Toiminnallista tehokkuutta kuvaavat tiedot on esitetty poliisin avainprosesseittain suorite-, kustannus-, taloudellisuus- ja henkilötyövuositietoina. Esitetyt tiedot ovat oikeita ja riittäviä. Tuotosta ja laadunhallintaa kuvaavat tunnusluvut on esitetty oikeina ja riittävinä.

Poliisin ylijohdton laaditut kustannusraportit sekä kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu ohjeiden mukaisesti.

Liikkuvan poliisin toimintakertomus on esitystavaltaan selkeä. Ministeriö ja Liikkuvan poliisin välisessä tarkistetussa tulossopimuksessa sovitut toiminnalliset tavoitteet on esitetty toimintakertomuksessa selkeästi, johdonmukaisesti, analyyttisesti niin numeerisesti kuin sanallisesti. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty poliisin pääprosesseittain.

Vuonna 2006 liikenneonnettomuuksissa kuolleiden määrä oli ennakkotietojen mukaan 330. Ennakkotiedon perusteella tämä on alhaisemmalla tasolla kuin vuonna 2005. Eniten ihmisiä kuoli tieltä suistumisissa ja kohtaamisonnettomuuksissa. Myös henkilövahinko-onnettomuudet vähenivät ja loukkaantuneiden määrä laski. Vesiliikenteen turvallisuus heikkeni vuonna 2006. Liikenteessä kuolleiden lukumäärällä arvioiden liikenteen turvallisuus ei ole täysin kehittynyt suotuisasti siten kuin valtioneuvoston periaatepäätöksessä asetettu tavoite olisi edellyttänyt

Rattijuoppojen määrä liikennevirrassa pysyi samana kuin edelliseen vuonna eli 15/10000 kuljettajaa kohti. Poliisin tietoon tulleet rattijuopumus-tapaukset lasivat edellisestä vuodesta. Rattijuopumus-tapauksissa loukkaantuneiden määrä väheni ennakkotietojen perusteella väheni noin 5 prosenttia edellisestä vuodesta. Rattijuopumusvalvontaa toteutettiin tulossopimuksessa edellytetyllä tavalla teemoina ja jokaiselle pysäytetylle tehdyllä puhalluskokeella. Tulossopimuksen mukaisesti turvalaitteiden käytön osalta tavoitteen oli mahdollisimman korkea käyttöasteen säilyttäminen. Turvavöiden käyttöä valvottiin teemaluonteisesti ja muun valvonnan yhteydessä.

Liikkuva poliisi käytti liikennevalvontaan 24 henkilötyövuotta vähemmän kuin vuonna 2005. Liikennevalvontaan käytetty kokonaistyöaika väheni vuodesta 2005. Liikennevalvontaan käytetty kokonaistyöaika jäi asetetusta tavoitteesta. Eräänä keskeisempänä syynä liikennevalvonnan vähentymiseen oli mm. EU-puheenjohtajuuskauden turvaamistehtävät. Rattijuopumusvalvontaan käytettiin vähemmän työpanosta kuin edellisenä vuonna. Raskaan liikenteen valvontaan käytetty työaika kasvoi edellisestä vuodesta. Raskaan liikenteen valvonnan osuus kaikesta liikennevalvontaan käytetystä työajasta oli noin 14 %.

Liikennevalvonnan tuottavuus heikkeni jonkin verran henkilötyövuotta kohti keskeisillä suoritteilla mitattuna. Liikennevalvontasuoritteen yksikköhinta nousi edellisestä vuodesta. Liikennevalvonta-suoritteet vähenivät 13,8 prosenttia edellisestä vuodesta. Liikennevalvonnan toiminnan tehokkuutta kuvaavien mittareiden valossa tarkasteltuna Liikkuvan poliisin toiminta saavutti valtaosin asetetut tavoitteet. Arviossa tulee ottaa huomioon EU-puheenjohtajuuskauden turvaamistehtävät sekä liikennevalvonnan alhainen taso suhteessa kasvaviin liikennemääriin.

Liikkuva poliisi osallistui yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen paikallispoliisin kanssa tulossopimuksen mukaisesti. Liikkuva poliisi osallistui lähimmän partion periaatteella kiireellisten hälytystehtävien hoitamiseen. Liikkuvan poliisin partiot hoitivat yli 15 500 hälytystehtävää, mikä ylitti asetun tavoitteen (12 000). Lisäksi Liikkuva osallistui tavoitteen mukaisesti erilaisiin rikostorjunnan hankkeisiin liittyneisiin valvontaiskuihin ja välitti rikoshavaintoja muille poliisiyksiköille. Liikkuva poliisi osallistui poliisin ylijohdon edellyttämällä tavalla avustamaan paikallispoliisia suurten kokousten

ja tapahtumien turvajärjestelyissä. Yksistään EU-puheenjohtajuuskauden turvaamistehtäviin Liikkuva poliisi käytti yhteensä 60 henkilötyövuotta.

Liikkuva poliisi on osallistunut myös liikenteen riskikäyttämisen kansainvälisen yhteistyön muodossa sekä erilaisten hankkeiden muodossa. Poliisin ylijohtoon kanssa tehdyn tulossopimuksen mukaisesti Liikkuva poliisi on vastannut valtakunnallisesta ajokoulutuksesta poliisihallinnolle sekä muille. Liikkuva on myös ollut omalta osaltaan ollut mukana kehittämässä PTR-yhteistyötä.

Valvonnan kokonaiskustannukset lisääntyivät 7,5 %. Hälytystoiminnan vastaavasti kasvoivat 3,7 %. Rikostorjunnan kustannukset laskivat vuodesta 2005 15,7 prosenttia.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Liikkuva poliisi saavutti sille tulossopimuksessa asetetut tavoitteet maksullisen toiminnan tuottojen sekä muiden tuottojen osalta. Maksullisin ajokoulutuksen kustannusvastaavuuslaskelma on edelleen alijääminen. Ajokoulutus tulisi pyrkiä järjestämään kustannustehokkaasti siten, että toteutuneet tuotot ja kustannukset vastaavat toisiaan.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Valtion maksuperustelain mukaiset Liikkuvan poliisin liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelmat vuodelta 2005 osoittivat 15 000 €n alijäämää. Vuoden 2006 osalta vastaava alijäämä oli 2000 €. Tavoitteena on ollut tuottojen ja kustannusten vastaavuus. Alijäämä muodostui edellisen vuoden tapaan täysin poliisin ajoneuvokoulutuskeskuksessa annetusta koulutuksesta. Sisäasianministeriö on kiinnittänyt tähän huomiota edellisessä tilinpäätöskannanotossaan toiminnan kehittämisen näkökulmasta. Liikkuva poliisi on laatinut syksyllä 2006 erillisen ohjelman kustannusvastaavuuden saamiseksi tavoitteiden mukaiseksi.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Tuloksellisuuden kuvauksessa kunkin avainprosessin osalta on esitetty kokonaiskustannukset ja suoritemäärätietoja ja lisäksi liikennevalvonnan tuottavuus- ja taloudellisuustietoja sekä asianmukaiset kustannusvastaavuus- ja kannattavuuslaskelmat. Näin ollen voidaan toiminnallisesta tehokkuudesta sekä tarkastetuilta osin myös tuotoksesta ja laadunhallinnasta esitettyjä tietoja pitää oikeina ja riittävinä.

Ajokoulutuksessa syntyi edelleen alijäämää 44 000 euroa. Hinnoitteluun liittyviin toimenpiteisiin ei Liikkuva poliisi ole kuitenkaan toistaiseksi ryhtynyt.

Virastossa ei ole tullut esille virheitä tai väärinkäytöksiä vuoden 2006 aikana.

Tilinpäätöskannanotto

Liikkuva poliisi on olennaisilta osin saavuttanut sille tulossopimuksessa asetetut tulostavoitteet. Myönteisenä ministeriö pitää Liikkuvan poliisin erään painopistealueen, raskaan liikenteen valvonnan onnistuneisuutta, kuitenkin todeten sen, että raskaan liikenteen valvonnan kehittämistä on jatkettava määrätietoisesti. Tämän lisäksi ministeriö pitää tärkeänä myös muun liikennevalvonnan kehittämistä uutta valvontateknologiaa hyväksi

käyttäen. Näin voidaan lisätä valvontamääriä ja nopeuttaa sekä kehittää toimintaprosesseja.

Ministeriö myös edellyttää, että maksullisessa toiminnassa saavutetaan valtion maksuperustelain mukainen kustannusvastaavuus viimeistään vuonna 2008. Liikkuva poliisi onkin laatinut syksyllä 2006 erillisen ohjelman ajoneuvokoulutuksen kustannusvastaavuuden saamiseksi tavoitteiden mukaiseksi.

Poliisin valtakunnalliset yksiköt mukaan lukien Liikkuva poliisi kytetään mukaan tulevaisuudessa poliisihallinnon kokonaisrakenteen uudistuksen (PORA-hanke) tuleviin vaiheisiin.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Suojelupoliisi

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO SUOJELUPOLIISIN TOIMIN- NASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Suojelupoliisin tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu säännösten mukaisesti.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Poliisiosaston näkemyksen mukaan tulossopimuksen mukaiset tavoitteet on saavutettu.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Vuoden 2005 kannanotossaan ministeriö edellytti, että pääosin turvallisuusselvitysten laatimisesta aiheutuva maksullisen palvelutoiminnan alijäämäisyys tulee saada korjatuksi vastaamaan valtion maksuperustelain vaatimuksia mahdollisimman nopeasti. Tämä edellytti mainittujen selvitysten laatimisesta aiheutuvien kustannusten karsimista ja hinnoitteluperusteiden tarkistamista. Ministeriö katsoi, että alijäämäisyys tulee saada poistumaan viimeistään vuoden 2008 loppuun mennessä.

Tavoite on saavutettu. Vuonna 2006 suojelupoliisin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 106 prosenttia.

Samoin ministeriö katsoi, että suojelupoliisin toiminnan edistämiseksi tulisi tiettyjä menettelytapoja kehittää. Tällaisia olivat ainakin tulossopimusjärjestelmän kehittäminen varsinkin tulostavoitteiden selkiyttämisen osalta, tulosten saavuttamista kuvaavan mittariston yksinkertaistaminen sekä tuloraportoinnin yhtenäistäminen ja tiivistäminen.

Suojelupoliisin menettelyjä ja tulossopimusprosessia on kehitetty yhdessä poliisiylijohtajan kanssa. Tunnuksien kehittämiseen on kiinnitetty huomiota koko poliisihallinnossa. Suojelupoliisin keskeisten tunnuksien informatiivisuutta on parannettu.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Kirjanpidon tositetarkastuksen yhteydessä havaittiin, että suojelupoliisi on maksanut nettomäärältään 2606 euron arvosta vuodelle 2007 kuuluvia menoja vuoden 2006 toimintamenomäärärahalta.

Toimintakertomuksessa on esitetty poliisin avainprosessien mukaisesti valvonnan ja lupapalveluiden toiminnallisena tehokkuutena taloudellisuus- mutta ei tuottavuustietoja. Rikostorjunnan sekä johtamisen ja laillisuusvalvonnan osalta ei ole esitetty mitään taloudellisuus- eikä tuottavuustietoja.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Turvallisuusselvitysten ja koko maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus on saatu vaaditulle tasolle.

Tilinpäätöskannanotto

Suojelupoliisin toiminta on vuonna 2006 ollut sille asetettujen tulostavoitteiden mukaista.

Suojelupoliisin tulee edelleen kehittää yhteistyössä poliisin ylijohtajan kanssa viraston tulossopimusta mahdollisuuksien mukaan. Suojelupoliisin indeksien informatiivisuutta tulee lisätä.

Sisäasiainministeri Anne Holmlund

Kansliapäällikkö Ritva Viljanen

14.6.2007

SM-2007-01258/Va-42

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO HELSINGIN KIHlakUNNAN POLIISILAITOKSEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aiheita.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohtjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Toiminnallista tehokkuutta kuvaavat tiedot on esitetty poliisin avainprosesseittain suorite-, kustannus-, taloudellisuus- ja henkilötyövuositietoina. Kaikille pääavainprosesseille ei kuitenkaan ole esitetty toiminnallisuuden tehokkuuden tunnuslukuja.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Valvonnan osalta katuturvallisuusindeksi kehittyi myönteiseen suuntaan, vaikka indeksille asetettua tavoitetta ei saavutettu. Huomattavaa on yleisellä paikalla tapahtuneiden pahoinpitelyrikosten määrän kasvu. Valvontaan kohdennettu työaika on lisääntynyt vuodesta 2005 laaditun strategian mukaisesti.

Valvonnan kokonaiskustannukset kasvoivat edellisvuodesta noin 2,5, miljoonalla eurolla. Kustannusten ja vastaavan työajan nousu johtuvat pääosin EU-puheenjohtajuuskauden sekä ASEM -kokousten turvajärjestelyistä. Valvonnan tunnusluvulla mitaten kehitys on mennyt suotuisaan suuntaan edellisiin vuosiin verrattuna, vaikka tulossopimuksessa asetettuja tavoitteita ei kaikilta osin saavutettu.

Hälytystoiminnan osalta ei tavoitteisiin kaikilta osin päästy. Hälytystehtävien määrä on jatkanut nousuaan edellisistä vuosista. Vuoden 2006 osalta keskeiset toimintavalmiusajat ovat nousseet edellisistä vuosista. Selittävinä tekijöinä saattavat olla pääkaupunkiseudun liikennemäärän kasvu sekä Hätäkeskusudistus, joka toteutettiin Helsingissä 1.12.2005 lukien. Helsingin kihlakunnan poliisilaitos on yhteistyössä Helsingin hätäkeskuksen kanssa ryhtynyt kehittämään prosesseja toimintavalmiusaikojen parantamiseksi.

Tulossopimuksessa mainitut tavoitteet rikostorjunnan osalta on pääosin saavutettu. Poliisin tietoon tulleiden rikoslakirikosten määrä on jatkanut laskuaan edellisten vuosien tapaan.

Talousrikosten määrän vähenemiseen on pystytty vaikuttamaan tutkintaprosesseja kehittämällä. Takasin saadun rikoshyödyn osalta tulossopimuksessa asetettua tavoitetta ei saavutettu. Avoimien talousrikosten määrä on laskenut sekä niiden tutkinta-aikaa on jatkanut myönteistä kehitystään, vaikka asetettua tavoitetta ei saavutettu.

Maksullisille lupapalveluille asetettu tuottotavoite saavutettiin. Biometrinen passien käyttöönotto edesauttoi tätä tuottotavoitteen ylittämistä.

Lupapalveluiden kokonaiskustannusten ollessa edellisen vuoden tasolla myös maksullisen lupapalveluiden kustannusvastaavuus parani selvästi.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Kirjanpidon tositetarkastuksen yhteydessä havaittiin, että HPL on maksanut nettomäärältään 12 672 euron arvosta vuodelle 2007 kuuluvia menoja vuoden 2006 toimintamäärärahalta.

HPL:n on selvitettävä käyttöomaisuus- ja pääkirjanpidon saldojen eroavaisuuksien syyt tilien 1250, 1255 ja 1269 osalta yhdessä asianomaisten tahojen kanssa. Lisäksi tase-erittelyt olisi saatava käyttöomaisuusjärjestelmästä, jotta voitaisiin varmentua audit trailin toteutumisesta pää- ja käyttöomaisuuskirjanpidon välillä.

HPL:n tulisi huomioida taloussäännön 30 §:n 2 momentin kohta ja ohjeistaa salaiseen tositateaineistoon liittyvien laskujen menettelytavat.

Tarkastuksen yhteydessä havaittiin eroavaisuuksia poliisin työaikajärjestelmän (TAIKA) ja tulostietojärjestelmän (Polsat) tuottamissa työaikatiedoissa. Työaikajärjestelmän mukaan HPL:ssa on kirjattu poliisin avainprosesseille yhteensä 2 706 461 ja tulostietojärjestelmän mukaan 2 391 408 työtuntia. Tulostietojärjestelmässä on 315 053 tuntia eli 192 HTV vähemmän työtunteja. Jos työaikatietoihin lisätään poissaolotunnit niin ero kaventuu 149 henkilötyövuoteen. Työaikatietojen ristiriitaisuudet järjestelmien välillä kasvattavat riskiä siitä, että toimintakertomuksessa esitetyt kustannustiedot eivät ole luotettavia.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos aktiivisesti kehittää organisaatiotaan, jolla tuetaan poliisitoiminnan tuloksellisuutta pääkaupunkiseudulla.

Tilinpäätöskannanotto

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos on varsin hyvin saavuttanut sille asetetut tulostavoitteet. Viraston asiakaslähtöinen ja analyyttinen toimintatapa ovat edesauttaneet merkittävästi myönteiseen turvallisuuskehitykseen. Ministeriö toteaa myös, että aktiivinen pitkän tähtäimen kehittämisote parantaa tuottavuutta vastaisuudessa. Hälytyspalvelujen saatavuuden heikkenemiseen tulee kiinnittää jatkossa huomiota.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Poliisikoulu

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO POLIISIKOULUN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Poliisikoulun tilinpäätöslaskelmat ja toimintakertomus on laadittu määräysten mukaisesti.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Poliisikoulun tuloksellisuus on kokonaisuutena tarkastellen parantunut. Koulutuksen laadulliset ja määrälliset tavoitteet ovat toteutuneet sekä poliisin perustutkinnon että alipäällystökoulutuksen osalta. Palautteen mukaan valmistunut poliisi omaa hyvät ammatilliset valmiudet.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Vuoden 2005 kannanoton maininnat toimintakertomuksen sisällön osalta on osittain korjattu

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Poliisikoululla on ollut useampien muiden SM-virastojen tapaan epäselvyyksiä tiliviraston sisäisissä kirjaustapahtumissa. Toimintakertomuksessa on esitetty osana sisäistä kuluerittelyä poliisikoulun kokonaiskustannukset, jotka ovat 19,3 milj. euroa. Poliisikoulun sisäinen kuluerittely on varsin sekava ja sitä pitää selkeyttää.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Poliisin perustutkinnon taloudellisuus on parantunut.

Koulujen yhdistäminen on edennyt hyvin.

Kehittämistarpeita

Sisäinen valvontaan ja tarkastukseen sekä henkilöstön työtyytyväisyyteen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Tilinpäätöskannanotto

Poliisikoulu on saavuttanut tulostavoitteensa olennaisilta osin. Ministeriö korostaa, että Poliisikoulun tulee toimintakertomuksessa keskittyä koulun toiminnan kannalta olennaisiin kysymyksiin. Ministeriö pitää tärkeänä, että Poliisikoulu laajentaa erikoistumiskoulutusta vastaamaan analyysi-toiminnan koulutustarpeita. Ministeriö korostaa edelleen oppilaitosten yhdistämisen tehokasta suunnittelua ja toteutusta annetussa aikataulussa, mikä tähän mennessä on edennyt hyvin.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Poliisiammattikorkeakoulu

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO POLIISIAMMATTIKORKEAKOULUN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Esitetyt tiedot ovat oikeita ja riittäviä. PAKK:n tilinpäätös liitteineen on laadittu säännösten mukaisesti. Tilinpäätöslaskelmat on laadittu määräysten mukaisesti. Tase-erittelyiden koontiluettelosta puuttuu muutamien tasetilien saldot.

Toimintakertomus on kattava ja selkeä. Toimintakertomuksessa on esitetty taloudellisuustavoitteiden toteutumaa ja vertailutiedot kahdelta edelliseltä vuodelta.

PAKKin tuloksellisuus ja laatu on kehittynyt. Erityisesti opintopalveluiden laatu on opiskelijapalautteessa noussut arvosta 7,9 arvosanaan 8,2.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Asetetut tulostavoitteet saavutettiin. PAKK on toiminut tavoitteellisesti poliisin oppilaitosten yhdistämisprojektissa.

Kustannuslaskennan taso on parantunut.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Vuoden 2005 tilinpäätöskannanotossa ministeriö on korostanut, että Poliisiammattikorkeakoulun tutkimustoiminnan tulee olla aikaisempaa ohjatumpaa ja koordinoitumpaa. Lisäksi tutkimustoiminnan suunnittelussa tulee tehdä parempaa yhteistyötä ministeriön kanssa. Tutkimustoiminnan tulee myös selkeästi tukea sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteita ottaen huomioon myös ministeriön tutkimusstrategia.

Poliisin ylijohdon asettama tutkimuspoliittinen neuvottelukunta on tehostanut PAKKin tutkimustoiminnan koordinoitua ja ohjausta osana koko poliisialaa koskevana tutkimusalueena.

Kehittämistarpeet

Sisäinen valvonta ja tarkastus on järjestettävä pikaisesti kuntoon.

Tutkimustoiminnasta ja sen kohdentumisesta on paremmin informoitava ministeriötä, jotta ministeriö voisi paremmin valvoa ja ohjata tutkimustoimintaa.

Tutkimuspoliittisen neuvottelukunnan toimialaa tulee laajentaa kattamaan paremmin koko poliisialaa, mm. analyysitoimintaa ja tutkimusten hyödyntämistä on kehitettävä.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Tase-erittelyiden tarkastuksesta voidaan todeta, että Poliisiammattikorkeakoulun osuuden (tiliviraston taseesta) oikeellisuus on voitu tarkastuksessa todentaa laadittujen tase-erittelyiden perusteella. Tase-erittelyt vastaavat kokonaisuutena talousarvioasetuksen 66 e §:n vaatimuksia.

Puutteena toimintakertomuksessa taloudellisuudesta ja tuottavuudesta esitettyjen tietojen osalta on, että kokonaiskustannusten määrä ja kehitys on esitetty ainoastaan koulutuksen tulosalueelta. Lisäksi kustannuksina esitetyt tiedot ovat todellisuudessa menopohjaisia. Tuloksellisuuden laskentatointa tulee kehittää siten, että tiedot voidaan jatkossa esittää aidosti kustannusperusteisina.

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus on laskelman mukaan lähes 99 %. Poliisiammattikorkeakoulun tulisi selvittää SM:n kanssa yhteisrahoitteisen toiminnan luonne. Tällöin tulisi määritellä, mitkä tuotot todella kuuluvat yhteistoiminnan tuotoiksi.

Koska kustannusvastaavuuslaskelmien yhteiskustannuksiin sisältyy olennaista arvionvaraisuutta ja muiden toiminnallisten tehokkuuden tietojen osalta kustannuksiksi mainitut tiedot on muodostettu vähentämällä erillismenoista tulot

ja läpikulkuerät (käsite nettomenot), ei toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voida pitää oikeina ja riittävinä.

Toimintakertomuksessa tuotoksesta ja laadunhallinnasta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Tuotto- ja kululaskelman analyysin tiedot on koottu poliisin talousraportointijärjestelmän lopullisten vuoden 2006 tietojen perusteella. Tiedot eivät ole täysin yhteneväisiä kirjanpidon lukujen kanssa, mikä tulee ottaa huomioon tietojen käytettäessä.

Matkalaskut on vuoden 2006 maaliskuusta lähtien käsitelty Travel-järjestelmässä, josta tositteet on siirretty säilytystä varten Rondo-järjestelmään. Siirron yhteydessä on osaan matkalaskuista jäänyt siirtymättä laskun yhteyteen skannatut kuitit korvatuista kustannuksista, joten liitteet ovat jääneet Travel-tietokantaan. Koska Travel-tietokanta ei ole tarkoitettu tositteiden pysyvään säilytykseen, tulee Poliisiammattikorkeakoulun yhdessä matkalaskujen arkistoinnista vastaavan Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen kanssa varmistaa, että Rondossa säilytettävät matkalaskut ovat myös liitteiden osalta täydellisiä.

Tulojen ja menojen kirjauksissa ulkoisen kirjanpidon tilien ja tiliviraston sisäisten teknisten tilien välillä on vuoden 2006 aikana ilmennyt virheellisyksiä. Kirjaukset on Poliisiammattikorkeakoulussa selvitetty yhdessä Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen kanssa ja virheet tullaan korjaamaan vuoden 2007 aikana.

Toimintakertomuksen tarkastuksen yhteydessä on selvitetty Poliisiammattikorkeakoulun tuloksellisuuden laskentatoimen edellytyksiä tuottaa toiminnallisesta tehokkuudesta oikeat ja riittävät tiedot. Kuten aiemmin tuloksellisuuden kuvauksen yhteydessä on todettu, toiminnallisen tehokkuuden tietoja on toimintakertomuksessa esitetty menopohjaisina. Lisäksi maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmien kustannusten kohdistamiseen on todettu liittyvän työajanseurannan puutteista johtuvaa arvionvaraisuutta. Poliisiammattikorkeakoulun tulee kehittää tuloksellisuuden laskentointia siten, että toimintakertomuksessa voidaan kaikilta osin esittää talousarvioasetuksen 55 §:n edellyttämät tiedot.

Tarkastuksessa on selvitetty talous- ja henkilöstöhallintoon liittyviä prosessikuvauksia ja käyttöoikeuksia. Poliisiammattikorkeakoulun tulee tarkistaa säännöllisin väliajoin käyttöoikeuksien määrä ja laajuus niin, että tarpeelliset oikeudet ovat vain ja ainoastaan niitä tarvitsevilla henkilöillä. Lisäksi poliisiammattikorkeakoulun tulee varmistua siitä, että tieto viraston palveluksesta pois lähtevistä henkilöistä kulkee palvelukeskukseen niin, että käyttöoikeudet mm. Rondoan voidaan poistaa välittömästi.

Toimintakertomuksessa ei ole esitetty varsinaista arviointi- ja vahvistuslausumaa Poliisiammattikorkeakoulun sisäisen valvonnan tilasta. Johdon tulisi arvioida ja ottaa toimintakertomuksessa kantaa siihen, miltä osin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat riittäviä ja täyttävät niille asetetut tavoitteet.

Tilinpäätöskannanotto

Poliisiammattikorkeakoulu on saavuttanut pääosin sille asetetut tulostavoitteet.

Ministeriö korostaa, että tutkimustoiminnan tulee olla aikaisempaa ohjattumpaa ja koordinoitumpaa. Tutkimustoiminnan tulee selkeästi tukea sisäisen turvallisuuden ohjelman tavoitteita ja ottaa huomioon ministeriön tutkimusstrategia. Tämän vuoksi tutkimustoiminnasta informointia on tehostettava ja kehitettävä yhteistyötä ministeriön kanssa.

Ministeriö korostaa, että poliisikoulutuksen uudelleen organisoinnin yhteydessä henkilöstön kannustaminen on avainasemassa. Edelleen ministeriö korostaa oppilaitosten yhdistämisen tehokasta suunnittelua ja toteutusta annetussa aikataulussa sekä erityisesti alueellistamisnäkökohtien huomioimista.

Sisäinen valvonta ja tarkastus tulee järjestää yhdistymisen yhteydessä.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO POLIISIN TEKNIKKAKESKUKSEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aiheita.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Esitetyt tiedot ovat oikeita ja riittäviä. PTK:n tilinpäätös liitteineen on laadittu säännösten mukaisesti.

Tilinpäätöslaskelmat on laadittu määräysten mukaisesti. PTK on kokonaan nettobudjetoitu poliisin hankintakeskus, joka toimii tilaaja-tuottaja periaatteella. Nettotulos oli vuonna 2006 lievästi alijäämäinen.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Myynti kasvoi 2 miljoonaa euroa.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Vuoden 2005 tilinpäätöskannanotossa on esitetty, että toimintakertomusta on tarpeen kehittää niin, että toiminnallinen tehokkuus on selkeästi arvioitavissa ja että taloudellinen tulos on esitettävissä toimialueittain.

Vuoden 2006 toimintakertomuksessa on tilinpäätöslaskelmien analyysi laadittu toimialueittain.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Poliisin tekniikkakeskuksen virastokohtaiset tase-erittelyt ja liitetiedot ovat olennaisilta osin laadittu talousarvioasetuksen ja valtiokonttorin määräysten edellyttämällä tavalla.

Toimintakertomus sisältää kustannusvastaavuuslaskelman ja vertailutiedot vuosilta 2004 ja 2005. Laskelmassa vuoden 2006 tuotot olisi ollut suositeltavaa jakaa tiliviraston ulkopuolisiin ja tiliviraston sisäisiin tuottoihin.

Toiminnallista tehokkuutta koskevia tietoja voidaan viraston toiminnan luonne huomioon ottaen pitää oikeina ja riittävinä.

Arviointi- ja vahvistuslausuma on sisällöltään melko suppea siinä suhteessa, että lausuman taustalla olevaa ministeriön kyselyä ja siihen annettuja vastauksia ei ole taustoitettu.

Toimintakertomuksen mukaan kertomusvuonna ei ole havaittu väärinkäytöksiä eikä rikoksia. Maininta mahdollisista takaisinperinnöistä puuttuu.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

PTK:n liikevaihto oli 23,6 miljoonaa euroa, jossa kasvua edellisestä vuodesta 2 miljoonaa euroa.

Rekrytoinneissa on onnistuttu, vaikka alueellistamispäätöksistä johtuva henkilöstön vaihtuvuus oli suuri.

Kehittämistarpeita

Sisäisen valvonnan ja tarkastuksen organisointia tulee kehittää.

Muita huomiota

Alueellistamisen myötä tilaaja-tuottaja-mallin nettobudjetointi täytyy arvioida uudelleen.

Tilinpäätöskannanotto

Poliisin tekniikkakeskuksen alueellistamisen vaikutukset viraston toiminnan suunnitteluun ja resursointiin tulee tarkoin arvioida siten, että toiminnan tarkoituksenmukainen jatkuminen voi toteutua. Erityisen tärkeänä viraston johdon tehtävänä ministeriö pitää siirtyvän henkilöstön kaikinpuolista tukemista uuteen ympäristöön siirryttäessä.

Ministeriö pitää myös tärkeänä, että toiminta tietyillä tulosalueilla, merkittävimmin asekorjaamopalvelujen osalta saadaan muuttumaan kannattavaksi valtion maksuperustelain tarkoittamalla tavalla.

Ministeriö toteaa myös, että alueellistamisen vaikutukset tilaaja-tuottajamalliin on syytä arvioida uudelleen. Toimintakertomusta on tarpeen kehittää niin, että toiminnallinen tehokkuus on selkeästi arvioitavissa ja että taloudellinen tulos on esitettävissä tiliviraston ulkopuolisiin ja sisäisiin tuottoihin sekä myös toimialueittain.

Tekniikkakeskuksen toiminnan laajentuminen myös ulkopuoliseen palvelutuotantoon on suuri haaste, mikä edellyttää uudenlaisten valmiuksien kehittämistä muun muassa aktiivisen myyntityön ja johtamisen osalta.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Poliisin tietohallintokeskus

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO POLIISIN TIETOHALLINTOKESKUKSEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Poliisin tietohallintokeskuksen tilinpäätöslaskelmat ja toimintakertomus on laadittu määräysten mukaisesti.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Talouden näkökulmasta PTHK:n kustannustehokkuus keskeisten poliisin järjestelmien ylläpidossa on parantunut

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Vuoden 2005 kannanotossa todettiin, että ministeriön tekemissä tarkastuksissa on havaittu viraston tietoturvaan liittyviä vakavia puutteita. Ministeriö edellytti, että Poliisin tietohallintokeskus ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin viraston tietoturvassa havaittujen puutteiden korjaamiseen. Viraston toiminnan luonne huomioon ottaen viraston tietoturvassa ei saa olla mitään puutteita.

PTHK antoi 4.9.2006 selvityksen sisäasiainministeriön tilinpäätöskannanottoon. Tietoturvan osalta virasto antoi siinä laajan vastauksen ministeriön vakavina pitämiin puutteisiin.

PTHK:n ja rajavartiolaitoksen asiantuntijaryhmä laati elokuussa 2006 tietoturvallisuuden tilannekartoituksen, jonka perusteella esitettiin tietoturvallisuuden kehittämistoimia. PTHK ilmoitti esittävänsä poliisin hankintoihin tietoturvahanketta verkkoturvallisuuden kehittämiseksi.

Palvelujen osalta ministeriö kehotti tilinpäätöskannanotossaan viraston johtoa viraston antamien palvelujen kehittämiseen. Virastossa oli heti käynnistetty palvelujen tuotteistaminen ja palvelukuvausten laatiminen.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Tarkastusvirasto kiinnitti hankintoihin liittyen huomiota viraston oman hallinnon käsikirjan teettämiseen ulkopuolisella konsulttitoimistolla. Hallinnon käsikirja olisi voitu tehdä kokonaisuudessaan viraston omana virkatyönä, koska työ on ollut omien tehtävien ja toimenkuvien kirjaamista eikä varsinaista konsultoivaa kehittämistyötä.

Toimintakertomuksesta puuttuu maininta virastossa viime vuonna ilmitulleesta luottokortin väärinkäytöstä.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Laillisuusvalvonnan koulutusta on toteutettu sekä henkilöstön työhyvinvointi on kasvanut ja vaihtuvuus pienentynyt.

Kehittämistarpeita

Tietojärjestelmä ja palvelukohtaista kustannus- ja hinnoittelulaskentaa on kehitettävä sekä panostettava edelleen sisäiseen valvontaan ja tarkastukseen.

Muita huomiota

PTHK on ilmoittanut poliisin ylijohdolle yllämainitusta yhdestä maksuaikakortin väärinkäytöksestä ja takaisinperinnästä. Tapahtumasta on toimitettu raportti SM:n talousjohdolle 9.5.2007.

Tilinpäätöskannanotto

Poliisin tietohallintokeskus on saavuttanut pääosin sille asetetut tulostavoitteet.

Ministeriö edellyttää, että kriisitilanteiden varalta ns. hälytysjärjestelmä on ohjeistettava ja laitettava kuntoon, koska yhä useammin ilmenee tietoverkkoihin liittyviä hyökkäyksiä.

Lisäksi ministeriö edellyttää, että tietohallintokeskuksen velvollisuus on parantaa tiedonkulkua ja informoida järjestelmiin liittyvistä katkoista paremmin.

Hallinnonalan tietohallinnon uudelleen organisointi (Haltik) edellyttää uudistuksen tehokasta suunnittelua ja toteutusta annetussa aikataulussa. Lisäksi siirtyminen ns. tilaaja-tuottajamalliin edellyttää tietojärjestelmien ja palvelukohtaisten kustannus- ja hinnoittelulaskelmien kehittämistä.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Pelastusosasto

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO PELASTUSTOIMEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanottonaan sisäasiainministeriö, käytettävissään olevat tiedot huomioon ottaen toteaa, että ministeriö pitää erittäin tärkeänä sekä ammatillisen peruskoulutuksen että muun Pelastusopiston toteuttaman koulutuksen osalta, että koulutuksen määrä ja sisältö vastaa kysynnän tarpeita. Kysynnän tarpeiden selvittämisessä yhteistyö pelastustoimen alueiden kanssa on ensiarvoisen tärkeää.

Pelastusopiston tutkimus- ja kehittämistoimintaa tulee edelleen voimakkaasti viedä eteenpäin siten, että tutkimustietoa voidaan hyödyntää pelastustoimen alalla laajemminkin. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulee olla tärkeä, muuta opiston toimintaa tukeva osa.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuteen ja kannattavuuteen tulee kiinnittää huomiota. Erityisesti liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden osalta kustannusvastaavuuden tulee olla 100 prosenttia. Julkisoikeudellisten suoritteiden osalta Pelastusopiston on pyrittävä mahdollisimman kustannustehokkaaseen, alijäämäisyyttä minimoivaan toimintaan. Siviilikriisinhallintakoulutuksen kustannusten laskentaperusteita tulee kehittää nykyisestä.

Pelastusopiston tulee jatkaa ylimääräisten hätäkeskuspäivystäjäkurssien pitämistä tarpeen mukaisesti.

Hallitusohjelman mukaisesti ministeriöiden (SM; UM; PLM) välistä koordinaatiota tulee parantaa siviilikriisinhallintatehtävässä.

Siviilikriisinhallinnan koulutuksen sisältöä tulee laajentaa ja tasapainottaa käsittämään myös muita kuin turvallisuusalan aiheita.

Hätäkeskuslaitoksessa ja lähes kaikissa hätäkeskuksissa on ollut merkittäviä toiminnallisia ja johtamiseen liittyviä ongelmia, eivätkä ne ole saavuttaneet asetettuja tavoitteita, vastausajat hätäpuheluihin ovat olleet liian pitkiä.

Tietojärjestelmien uudelleen järjestelyjä ei ole toteutettu annetussa aikataulusa eikä niitä ole hoidettu oikein, hätäkeskukset pitää verkottaa keskenään ja edistää niiden erikoistumista, mitä tulee tukea lainsäädännön tarkistuksilla.

Ministeriö katsoo, että Hätäkeskuslaitoksen on kehitettävä toiminnan ja talouden suunnittelua, seurantaa ja raportointia. Hätäkeskuslaitoksen on panostettava talouden ja toiminnan tulosten selkeään ja aikaisempaa syvällisempään analysointiin. Toiminnan systemaattinen ja tarkempi analysointi vaatii edelleen tulosmittareiden ja mittaustapojen kehittämistä laitostasolla.

Hätäkeskuslaitoksen on saatettava maksullisen toiminnan kustannusvastavuuslaskenta luotettavalle tasolle vuoden 2007 aikana ja työajanseuranta on saatettava asianmukaiseksi.

Sisäasiainministeriö katsoo lisäksi, että Hätäkeskuslaitoksessa on aloitettava sisäisen valvonnan systemaattinen kehittämistyö ja painotettava luotettavien prosessien järjestämistä sekä strategisten riskien tunnistamista.

Edelleen ministeriö katsoo, että yhteistyöviranomaisten asiakastytyväisyys yhteistoimintaan Hätäkeskuslaitoksen kanssa on parannuttava.

Palosuojelurahaston osalta ministeriö pitää perusteltuna avustusten painopisteen siirtämistä yleisavustuksista onnettomuuksien ennaltaehkäisyä tukeviin, erityisavustuksien suuntaan.

Sisäasiainministeri Anne Holmlund

Kansliapäällikkö Ritva Viljanen

Hätäkeskuslaitos

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO HÄTÄKESKUSLAITOKSEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Hätäkeskuslaitos on osaltaan osallistunut sisäasiainministeriön tilinpäätöksen laatimiseen, mutta ei ole laatinut omia tilinpäätöslaskelmia.

Tilinpäätöksen tiedot ovat oikeita, mutta sisäasiainministeriön näkemyksen mukaan riittämättömiä. Sisäasiainministeriö katsoo, että määrärahojen käytön seuranta ja käytön toteumien analysointi ei ole riittävällä tasolla. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma on sisällöllisesti puutteellinen. Valtionalouden tarkastusvirasto on todennut tuloksellisuuden kuvauksen sisältävän olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot. Kustannusvastaavuuslaskelmien

osalta maksullisen toiminnan kannattavuudesta esitettyjä tietoja ei voida pitää oikeina puutteellisten tietojen vuoksi (työajanseurantajärjestelmä ei ole toimiva kaikilta osin).

Hätäkeskuslaitoksen toimintakertomus on selkeä siten, että asiat on ryhmitelty Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaan. Hätäkeskuslaitoksen ja sisäasiainministeriön välisen tulossopimuksen mukaiset asiat on otettu huomioon toimintakertomuksen laadinnassa. Toimintakertomuksen tekninen taso sinänsä vaatii parantamista.

Hätänumeron 112 tunnettavuus on hyvä. Hätäkeskustoiminnan käyttöaste (käyttöaika/kokonaisaika) on ollut 99,97 %:a.

Hätäkeskuslaitoksen maksullisen toiminnan tulokehitys poikkesi arvioidusta tasosta ja tulot oli arvioitu liian alhaisiksi. Tuloihin sisältyi kertaluonteisia eräiä liittyen uusien hätäkeskusten käynnistymiseen. Lähtökohtaisesti tulot ovat olleet arvioitavissa voimassa olleiden hätäkeskusten maksullisista suoritteista annetun sisäasiainministeriön asetuksen nojalla. Kustannusvastaavuuslaskenta ei ole vuoden 2006 aikana ollut asianmukaisella tasolla, vaikka muilta osin talousarviolainsäädännön keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Väestön kannalta keskeisiä toiminnallisia tavoitteita ei ole laitostasolla saavutettu. Nämä tavoitteet koskevat hätäpuheluun vastaamisen aikaa (tavoite 10 sekunnissa 86 % - toteuma 71 %) ja tehtävän käsittelyaikaa (tavoite 90 % - toteuma 49 %). Tulostavoitteiden mittaamisessa on ollut kuitenkin ongelmia liittyen muun muassa tietojärjestelmien epäyhtenäisyyteen. Edelleen hätäilmoituksia on otettu vastaan huomattavan suuri määrä eli 3 751 000 kpl. Yhteistyöviranomaisten asiakastytyväisyydessä yhteistoimintaan Hätäkeskuslaitoksen kanssa on parannettavaa.

Sisäasiainministeriö toteaa, että syvällisemmät analyysit tulostavoitteiden toteutumisten suhteen puuttuvat lähes kokonaan.

Sisäasiainministeriö toteaa edelleen, että Hätäkeskuslaitoksen sairauspoissaolojen määrä on ollut korkealla tasolla (15,1 työpäivää/htv) verrattuna valtion keskiarvoon.

Kehittämishankkeiden osalta kaikilta osin ei ole saavutettu tulostavoitteita.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Vuotta 2005 koskevan tilinpäätöskannanoton johdosta on Hätäkeskuslaitos lisännyt toimintakertomukseen sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuman.

Hätäkeskuslaitos on huolehtinut vuoden 2005 maksulliseen toimintaan liittyvästä puuttuvasta laskutuksesta vuoden 2006 aikana. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmien laadinnassa on ollut kuitenkin edelleen ongelmia vuoden 2006 aikana.

Hätäkeskuslaitoksen hankkeet priorisoitiin laitoksen, sisäasiainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön välillä tehdyssä vuoden 2007 tulossopimukses-

sa, ja lisäksi Häätäkeskuslaitoksen sisäisen hankesalkun organisointi on käynnissä.

Sisäisen turvallisuuden ohjelmaan liittyvän 112-tekstiviestien vastaanottamisen järjestämisen osalta Häätäkeskuslaitos antaa ehdotuksen vuoden 2007 aikana ja 112-tekstiviestien käyttöönnotosta sovitaan erikseen.

Häätäkeskuslaitos on parantanut tulosohjaavien ministeriöiden informaation saantia. Helsingin häätäkeskuksen osalta on annettu sisäasiainministeriöön lukuisia selvityksiä. Sovitut toimenpiteet Helsingin häätäkeskuksen tilanteen parantamisen osalta on toimeenpantu.

Edelleen Häätäkeskuslaitos arvioi johtoryhmätyöskentelyn kehittämistarpeita.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Häätäkeskuslaitoksella on ollut pieniä epäselvyyksiä tiliviraston sisäisissä kirjaustapahtumissa. Sisäasiainhallinnon palvelukeskuksen laatiman vertailutaulukon mukaan Häätäkeskuslaitoksella on tilinpäätöksen laatimishetkellä suurimmat erot sisäisissä tapahtumissa (liikekirjanpidon tilillä 19953) Etelä- ja Länsi-Suomen lääninhallitusten sekä poliisin tekniikkakeskuksen kanssa. Kaikki erot viittaavat siihen, että vastapuolilta puuttuu tilinpäätöshetkellä kirjanpidostaan talousarviomenoja, jotka Häätäkeskuslaitos on sisäisinä tuloina vuodelle 2006 kirjannut.

Kokonaisuutena tuottavuudesta ja taloudellisuudesta on voitu antaa olennaisesti oikea ja riittävä kuva. Jatkossa taloudellisuuden tunnusluku olisi pystyttävä raportoimaan kustannusperusteisesti. Maksullisesta toiminnasta on esitetty riittävät tiedot, mutta ne eivät ole luotettavia.

Palkkausjärjestelmän taustalla alueellisissa häätäkeskuksissa pitäisi olla kustannustehokkuuteen kannustava työvuorosunnittelu niin, että haittakorvaukset kohdistuisivat ruuhka-aikoihin.

Talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun ottamatta valtion talousarviosta annetun lain 15.2 §:n edellyttämää kannattavuuden seurantaa.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Merkittäviä katkoksia ei toiminnassa ole ollut. Häätäkeskustoiminta on hoidettu kokonaan valtion toimesta, kuten on edellytetty Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Häätäkeskuslaitoksessa hätäilmoituksia on otettu vastaan merkittävä määrä eli 3 751 000 kpl vuoden 2006 aikana.

Kehittämistarpeita

Sisäasiainministeriö katsoo, että Häätäkeskuslaitoksen toiminnan kehittämisen takia on Häätäkeskuslaitoksessa panostettava talouden ja toiminnan suunnitteluun, seurantaan ja analysointiin muun muassa varojen käytön todentamiseksi.

Edelleen Häätäkeskuslaitoksen on kehitettävä toiminnan suunnittelua ja toiminnassa saavutettujen tulosten selkeää ja aikaisempaa syvällisempää analysointia

etenkin poikkeamien ollessa kysymyksessä. Toiminnan analysointiin on sisällytettävä kehittämishankkeiden hankeraportoinnin terävöittäminen.

Ministeriö edellyttää, että työajan seuranta on edelleen kehitettävä, mikä vaikuttaa maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmien luotettavuuteen. Samoin Hätäkeskuslaitoksen sisäisen valvonnan systemaattinen kehittäminen on aloitettava.

Hätäkeskuslaitoksen tulee panostaa työntekijöidensä työhyvinvoinnin edistämiseen ja siten sairauspoissaolojen vähentämiseen.

Lisäksi yhteistyötä yhteistyöviranomaisten kanssa tulee edelleen parantaa.

Ministeriön omat toimenpiteet viraston tilinpäätöksen johdosta toimintaedellytysten ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Sisäasiainministeriö seuraa yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa neljännesvuosiraportoinnin perusteella vuoden 2007 aikana Hätäkeskuslaitoksen toimintaa ja taloutta. Edelleen vuoden 2007 aikana annetaan selonteko hätäkeskusuudistuksesta Eduskunnalle. Hätäkeskuslainsäädännön uudistamistarpeet arvioidaan vuoden 2007 aikana. Tulosohjaavat ministeriöt linjaavat lisäksi Hätäkeskuslaitoksen strategiatyötä.

Muut huomiot

Tulosohjausmenettely uudistettiin vuoden 2007 alusta lukien sisäasiainministeriön 11.10.2006 tekemän päätöksen johdosta. Sisäasiainministeriön 11.10.2006 tekemän päätöksen toteuttamista Hätäkeskuslaitoksessa on seurattu. Osin vaadittujen toimenpiteiden toteutuksesta on sovittu myös vuoden 2007 tulossopimuksessa.

Sairauspoissaolojen määrä on ollut korkealla (15,1 työpäivää/htv). Hätäkeskuslaitoksessa ovat toimenpiteet käynnissä tilanteen parantamiseksi. Ministeriö arvioi tämän tyyppisessä asiassa tilanteen parantumisen näkyvän pidemmällä aikavälillä. Asian seuranta tapahtuu tulosohjausprosessin yhteydessä.

Tilinpäätöskannanotto

Hätäkeskuslaitoksessa ja lähes kaikissa hätäkeskuksissa on ollut merkittäviä toiminnallisia ja johtamiseen liittyviä ongelmia, eivätkä ne ole saavuttaneet asetettuja tavoitteita. Vastausajat hätäpuheluihin ovat olleet liian pitkiä.

Hätäkeskuslaitos on ollut vuoden 2006 aikana sisäasiainministeriön erityisen seurannan kohteena laitoksessa ilmenneiden ongelmien vuoksi. Ongelmien johdosta sisäasiainministeriö antoi 11.10.2006 päätöksen Hätäkeskuslaitoksen toiminnan varmistamisesta.

Tietojärjestelmien uudelleen järjestelyjä ei ole toteutettu annetussa aikataulussa eikä niitä ole hoidettu oikein. Hätäkeskukset pitää verkottaa keskenään ja edistää niiden erikoistumista, mitä tulee tukea lainsäädännön tarkistuksilla.

Yhteistyöviranomaisten asiakastyytyväisyys yhteistoimintaan Hätäkeskuslaitoksen kanssa on parannuttava.

Ministeriö katsoo, että laitoksen toiminnan kehittämisen takia on Hätäkeskuslaitoksessa kehitettävä toiminnan ja talouden suunnittelua, seuranta- ja raportointia. Hätäkeskuslaitoksen on panostettava talouden ja toiminnan tulosten selkeään ja aikaisempaa syvällisempään analysointiin. Toiminnan systemaattinen ja tarkempi analysointi vaatii edelleen tulostulomittareiden ja mittaustapojen kehittämistä laitostasolla.

Hätäkeskuslaitoksen on terävöitettävä kehittämishankkeiden hankera- portointia siten, että osana toiminnan analysointia selkeästi esitetään hankkeiden vaatimat panostukset ja aikaan saadut tuotokset.

Hätäkeskuslaitoksen on saatettava maksullisen toiminnan kustannusvas- taavuuslaskenta luotettavalle tasolle vuoden 2007 aikana ja työajanseu- ranta on saatettava asianmukaiseksi.

Sisäasiainministeriö katsoo lisäksi, että Hätäkeskuslaitoksessa on aloitet- tava sisäisen valvonnan systemaattinen kehittämistyö ja painotettava luotettavien prosessien järjestämistä sekä strategisten riskien tunnistamista.

Ministeriö toteaa lopuksi sairauspoissaoloihin liittyen, että työhyvinvoin- nin parantamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Pelastusopisto

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO PELASTUSOPISTON TOIMIN- NASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Pelastusopisto on osaltaan osallistunut sisäasiainministeriön tilinpäätöksen laatimiseen, mutta ei ole laatinut omia tilinpäätöslaskelmia.

Tase-erittelyt ja käyttöomaisuuskirjanpidon tiedot vastaavat Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen Pelastusopistoa koskevan taseen tietoja. Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liitteenä on esitetty talousarvioasetuksen 66 g §:n ja 66 h §:n sekä valtiovarainministeriön määräyksen (TM 0602) mukaiset tiedot Pelastusopiston osalta. Pelastusopisto on laatinut omalta osaltaan Valtiokonttorin ohjeiden mukaiset tilinpäätöserittelyt ja luettelot.

Tilinpäätöstietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Pelastusopisto on laatinut toimintakertomuksen, joka on talousarvioasetuksen 65 § 2 momentin mukainen ja selkeä.

Pelastusopisto on toiminnallista tehokkuutta koskevassa kohdassa esittänyt laajasti toiminnallisen tuloksellisuuden tietoja. Toiminnallisen tuloksellisuuden kuvaus onkin opiston toimintakertomuksessa edellisvuoden tapaan hyvä-tasoista ja antaa oikeat ja riittävät tiedot tulossopimuksessa sovitusta kustannus-, taloudellisuus-, tuottavuus- ja suoritämäärätavoitteiden toteutumisesta. Pelastusopisto on esittänyt toiminnallista tuloksellisuutta koskevat tiedot usean vuoden ajalta. Opiston toimintakertomus sisältää sanallisen informaation ohella runsaasti määrällistä tietoa viraston tuloksellisuuden toteutumisesta sekä taloudellisuus- että tuottavuuslukuina. Esitettyjä tietoja voi pitää Pelastusopiston toimintaan nähden oikeina ja riittävinä.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Pelastusopisto on saavuttanut varsin hyvin kaikki keskeiset tulostavoitteensa. Vuoden 2006 aikana Pelastusopisto tuotti koulutettavapäiviä enemmän kuin koskaan kymmenvuotisen tarkastelujakson aikana. Jatkuvana haasteena on kuitenkin taloudellisuuden, tuottavuuden ja kannattavuuden jatkuva kehittäminen kattavan tulostiedon pohjalta.

Tulossopimuksen mukaiset tavoitteet saavutettiin varsin hyvin. Lisäksi Pelastusopisto on toteuttanut poikkeuksellisin järjestelyin ammatillista peruskoulutusta. Toiminta on tehostunut viimeaikoina koulutettavien määrän kasvaessa ja resurssien pysyessä ennallaan. Ministeriö katsoo, että Pelastusopiston toiminta täyttää hyvin sille asetetut tuottavuustavoitteet. Toisaalta Pelastusopiston asema ainoana valtakunnallisena oppilaitoksena luo kilpailutyhjiön, joka ei aina pakota tehostamaan toimintaa.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Pelastusopisto on ottanut toiminnassaan huomioon aiemmin saamansa palautteen. Osittain muuttunut kysyntä on toisaalta auttanut varautumiskoulutuksen tavoitteiden toteutumisessa. Pelastusopisto on kehittänyt maksullisen toiminnan hinnoittelurakennetta ja tarkistanut hintoja. Liiketaloudelliseen toimintaan ei ole osoitettu hintatukea 1.8.2006 voimaan tulleen Pelastusopistolain jälkeen.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Sisäasianministeriötiliviraston tilinpäätöksessä per 31.12.2006 Pelastusopiston käyttöomaisuuden kirjanpitoarvo oli 3 118 023,09 euroa. Tilinpäätöksessä Pelastusopiston poistokirjaukset olivat yhteensä 3 164 602,21 euroa, josta summasta tilikauden suunnitelman mukaiset poistot olivat 2 366 777,20 euroa ja suunnitelmasta poikkeavat poistot per 31.12.2006 olivat 797 825,01 euroa. Sannottu suunnitelmasta poikkeava erä on 141 229,10 euroa pienempi kuin vastaava poistoerä per 31.8.2006. Tämä ero on ollut seurausta siitä, että Pelastusopisto on tiliviraston välitilinpäätösajankohdan jälkeen palauttanut kirjanpidossa 30.11.2006 opiston käyttöomaisuuteen osan, tässä tapauksessa 141 229,10 euron arvosta hyödykkeitä, jotka se aikaisemmin oli kirjannut poistoina tilikauden kuluiksi. Kysymyksessä ovat olleet hyödykkeet, joiden arvonlisäveron hankintahinta oli ollut vähintään 10 000 euroa.

Pelastusopisto on tulkinnut virheellisesti sisäasiainministeriön määräystä soveltaessaan uutta 10 000 euron kertapoistorajaa takautuvasti aiempien vuosien käyttöomaisuushankintoihin. Määräys koskee aiempien vuosien hankintojen osalta poistoaikaa ja käytettävää poistomenetelmää (tasapoisto). Käyttöomaisuuteen vanhan määräyksen perusteella kirjattua 10 000 euron kertapoistorajan alittavan omaisuuden poistamista olisi tullut jatkaa soveltaen muuttuneita poisto-aikoja.

Vuodelle 2006 kirjattu 797 825,01 euron kertapoisto lisää viraston ja edelleen tiliviraston vuoden 2006 tuotto- ja kululaskelman alijäämää ja heikentää maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmien osoittamaa maksullisen toiminnan tulosta.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Pelastusopisto on toteuttanut erityisjärjestelyjä tekemällä ammatillista peruskoulutusta. Tästä ovat esimerkkejä ylimääräisten hätäkeskuspäivystäjäkursseiden sekä varautumiskurssien järjestäminen (lintuinfluenssaan varautuminen). Opisto on lähes täydellisesti saavuttanut koulutettavapäivätavoitteen. Lisäksi opisto on osallistunut ulkoiseen auditointiin.

Kehittämistarpeita

Sisäasiainministeriö katsoo, että Pelastusopiston on syytä ottaa jatkossa toiminnassaan huomioon opetushallituksen auditointiraportissa mainitut parantamisaalueet, joista esimerkkeinä mainittakoon kokonaisvaltaisen tiedonhallintajärjestelmän kehittäminen (opiskelijapalaute, tuloskortiston mittarit ja niiden tietojen yhdistäminen, analysointi ja systemaattinen käyttö), suorituskyvyn seurantajärjestelmien kattavuuden kehittäminen, parempi muutoksista tiedottaminen sekä palautejärjestelmän kehittäminen.

Siviilikriisinhallinnan koulutuksen kustannusten laskentaperusteita tulee kehittää ja kustannuksia täsmentää.

Vaikuttavuuden mittaaminen tulee laajentaa koskemaan oppilaiden lisäksi myös pelastusalan työnantajia.

Henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittämistä koskevaa raportointia tulee edelleen kehittää vastaamaan Valtiokonttorin ohjeistusta ja siinä mainittuja yksittäisiä indikaattoreita.

Sisäisen valvonnan arvioinnissa tulee jatkossa selostaa millä tavoin valvontaa tehdään tilikauden aikana ja dokumentoida myös toiminnalliset ja omaisuusriskit.

Maksullisen toiminnan kannattavuutta tulee edelleen parantaa erityisesti liikeloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden osalta. Myös julkisoikeudellisessa toiminnassa tulee pyrkiä mahdollisimman kustannustehokkaaseen, alijäämäsyyttä minimoivaan toimintaan.

Kehittämistoimenpiteistä raportoidaan puolivuotisraportin ja vuodesta 2007 laadittavan toimintakertomuksen yhteydessä. Kehittämistoimenpiteiden toteutumista seurataan myös kaksi kertaa vuodessa käytävien tulosneuvottelujen yhteydessä.

Ministeriön omat toimenpiteet viraston tilinpäätöksen johdosta toimintaedellytysten ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Ministeriö seuraa erityisesti koulutuksen kysynnän ja tarjonnan kohtaamista sekä koulutuksen laatua sekä pyrkii varmistamaan Pelastusopiston resurssien riittävyyden.

Tilinpäätöskannanotto

Pelastusopisto on saavuttanut sille asetetut toiminnalliset tavoitteet sangen hyvin.

Ministeriö pitää erittäin tärkeänä sekä ammatillisen peruskoulutuksen että muun Pelastusopiston toteuttaman koulutuksen osalta, että koulutuksen määrä ja sisältö vastaa kysynnän tarpeita. Kysynnän tarpeiden selvittämisessä yhteistyö pelastustoimen alueiden kanssa on ensiarvoisen tärkeää.

Koulutuksen laadun mittareita tulee edelleen kehittää siten, että palautetta kerätään myös työelämässä jo jonkin aikaa olleilta, oppilaitoksesta valmistuneilta sekä heidän työnantajiltaan.

Sisäasiainministeriö katsoo, että yhteistyö pelastustoimen alueiden ja Pelastusopiston kesken sekä määrällisissä että laadullisissa kysymyksissä toisi tuottajat ja käyttäjät lähemmäksi toisiaan ja parantaisi koulutuksen hyödynnettävyyttä myös ammatillisessa täydennyskoulutuksessa. Yhteistyö alan eri toimijoiden kanssa on tärkeä osa opiston päivittäistä toimintaa.

Pelastusopiston tutkimus- ja kehittämistoimintaa tulee edelleen voimakkaasti viedä eteenpäin siten, että tutkimustietoa voidaan hyödyntää pelastustoimen alalla laajemminkin. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulee olla tärkeä, muuta opiston toimintaa tukeva osa.

Myös verkko-opetustarjontaa tulee kehittää nykyisestä. Ministeriö pitää tärkeänä, että Pelastusopisto hyödyntää ulkoisen auditoinnin tuloksia toimintansa kehittämisessä, tekee tulosten pohjalta kehittämisohdotukset, seuraa niiden kehitystä ja raportoi niistä.

Pelastusopiston tulee jatkaa ylimääräisten hätäkeskuspäivystäjäkurssien pitämistä tarpeen mukaisesti.

Hallitusohjelman mukaisesti ministeriöiden (SM; UM; PLM) välistä koordinaatiota tulee parantaa siviilikriisinhallintatehtävissä.

Siviilikriisinhallinnan koulutuksen sisältöä tulee laajentaa ja tasapainottaa käsittämään myös muita kuin turvallisuusalan aiheita.

Siviilikriisinhallinnan koulutusresurssien painottuminen voimakkaasti tutkimustoimintaan ei saa viedä toiminnan päätarkoitusta harhaan, koska tutkimustoiminta saa olla vain varsinaista toimintaa tukevaa.

Sisäasiainministeriö pitää ongelmana sitä, että siviilikriisinhallinnan koulutusrahaa on jäänyt kaikilta vuosilta käyttämättä. Jatkossa pitää huolehtia resurssien tehokkaasta käytöstä.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuteen ja kannattavuuteen tulee kiinnittää huomiota. Erityisesti liiketaloudellisesti hinnoiteltujen suoritteiden osalta kustannusvastaavuuden tulisi olla 100 prosenttia. Julkisoikeudellisten suoritteiden osalta Pelastusopiston on pyrittävä mahdollisimman kustannustehokkaaseen, alijäämäisyyttä minimoivaan toimintaan. Siviilikriisinhallintakoulutuksen kustannusten laskentaperusteita tulee kehittää nykyisestä.

Sisäasiainministeriö toteaa, että toimintaympäristön muutoksiin nopea reagoiminen ja tulevaisuuden tarpeiden ennakoiminen ovat Pelastusopiston tulevaisuuden haasteita.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Palosuojelurahasto

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO PALOSUOJELURAHASTON TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanottonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtiontalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa tai valtion rahastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Rahaston tilinpäätös sisältää oikeat ja riittävät tiedot. Myös valtion talouden tarkastusviraston tarkastuskertomuksen mukaan tilinpäätöksen tiedot ovat oikeita ja riittäviä. Tilinpäätös ja toimintakertomus ovat rakenteeltaan melko selkeitä. Ministeriö kiinnittää edelleen rahaston huomiota toiminnan yhteiskunnallisten ja toiminnallisten tavoitteiden esittämiseen toimintakertomuksessa. Tavoitteet tulisi esittää mikäli mahdollista tunnuslukujen muodossa.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Rahaston kanssa ei laadita tulossopimusta. Palosuojelurahasto on onnistunut toiminnassaan hyvin. Ministeriö pitää myönteisenä, että rahasto aktiivisesti kehittää toimintaansa. Rahaston rooli erilaisten kehittämishankkeiden sekä paloasemien ja kalustohankintojen rahoittajana pelastustoimen toimialalla on erittäin merkittävä. Rahasto on vuonna 2006 tekemissään määrärahanjakopäätöksissä huomionnut sisäasiainministeriön hallinnonalalla ja pelastustoimessa laaditut ohjelmat ja strategiat.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Palosuojelurahasto on huomionnut ministeriön antaman edellisen kannanoton. Rahasto on ryhtynyt kehittämään toiminnan vaikuttavuuden ja toiminnallisen tuloksellisuuden mittareita asettamansa kehittämishankkeen puitteissa. Ministeriö totesi edellisessä kannanotossaan, että rahaston tulisi siirtää avustusten painopistettä ennaltaehkäisevään suuntaan. Rahaston toimintakertomuksesta ei käy ilmi onko avustusten painopistettä kyetty siirtämään enemmän ennaltaehkäisevään toimintaan vai ei.

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Rahaston pääoma kasvoi 2,2 milj. euroa vuonna 2006, vaikka tavoitteena oli pienentää pääomaa hallitusti vuosina 2006 - 2007. Avustusten määrää tulisikin nostaa vuonna 2007. Vaihtoehtoisesti tuli arvioida, olisiko tarvetta alentaa vakuutusyhtiöiltä ym. maksuvelvollisilta perittävää 3 %:n osuutta palosuojelumaksuna, koska rahaston menot ovat jatkuvasti tuloja pienemmät.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämistyö

Rahasto on kehittänyt aktiivisesti toimintaansa muun muassa päättämällä jatkaa pelastusalan järjestöjen yleisavustusten hakumenettelyn, myöntämiskriteerien ja avustusten valvonnan uudistamista. Rahasto on edelleen parantanut avustusten vaikuttavuuden arviointia ja avustuspoliittikan avoimuutta tiedottamalla hakemiseen ja myöntämiseen liittyvistä seikoista entistä laajemmin. Rahasto on onnistuneesti tukenut pelastustoimen tutkimusohjelman toteutumista muun muassa suuntaamalla erityisavustukset tutkimusohjelman teemojen mukaisesti sekä järjestämällä keskeisille hakijatahoille tutkijatapaamisen.

Kehittämistarpeita

Talousarviolain ja -asetuksen muutoksen edellyttämään seurannan ja raportoinnin kehittämiseen (ns. tulosprisman mukaisesti) on panostettava myös Palosuojelurahastossa. Rahaston tulee jatkaa aloittamaansa avustusten vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden arviointityötä sekä tunnuslukujen kehittämistyötä ja samalla huomioitava tarve seurata tunnuslukujen toteumaa kahden edellisen vuoden ajalta riittävän seurantatiedon varmistamiseksi. Toimintakertomusta tulisi kehittää myös siten, että kertomuksesta kävisi ilmi palosuojelurahastosta annetun lain 14 §:ssä mainittujen avustustyyppien mukainen avustusten toteumajakauma.

Palosuojelurahaston edellytetään raportoivan tunnuslukujen kehitystyöstä erityisesti yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden osalta 31.12.2007 mennessä.

Ministeriön omat toimenpiteet viraston tilinpäätöksen johdosta toimintaedellytysten ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Valtiontalouden tarkastusvirasto kiinnitti väliraportissaan 12.3.2007 huomiota rahaston talouden ja toiminnan valvonnan järjestelyihin ministeriön sisällä esteellisyysnäkökulmasta. Tällä hetkellä rahaston taloutta ja toimintaa valvoo pelastusosasto. Ministeriö selvittää rahaston valvontaan liittyvän asian.

Tilinpäätöskannanotto

Palosuojelurahaston avustusten vaikuttavuuden arviointityötä on jatkettu ja avustuspolitiikan avoimuutta edistetty. Myönteistä on myös muun muassa pelastustoimen tutkimusohjelman huomioiminen avustusten jakopäätöksissä. Ministeriö pitää edelleen perusteltuna avustusten painopisteen siirtämistä yleisavustuksista onnettomuuksien ennaltaehkäisyä tukeviin, erityisavustuksiin suuntaan.

Palosuojelumaksukertymä on edelleen jatkanut kasvuaan johtuen lähinnä yleisestä talouden kasvusta ja vakuutusmaksujen kehityksestä. Palosuojelurahaston vakavaraisuus ja maksuvalmius on säilynyt erittäin hyvänä.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Rajavartiolaitos

SISÄASIAINMINISTERIÖN TILINPÄÄTÖSKANNANOTTO RAJAVARTIOLAITOKSEN TOIMINNASTA VUODELTA 2006

Kannanoton säädösperusta, jakelu ja julkisuus

Valtion talousarviosta annetun asetuksen (2004/254; jälj. talousarvioasetus) 66 i §:n mukaan ministeriön on annettava vuosittain viimeistään varainhoitovuotta seuraavan kesäkuun 15 päivänä perusteltu kannanotto hallinnonalansa tiliviraston ja valtion rahaston tilinpäätöksestä ja niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätös ja siitä annettu valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomus ja muut tiliviraston tai talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston toimintaa ja taloutta sekä tilinpäätöstä koskevat selvitykset ja lausunnot antavat aihetta.

Talousarvioasetuksessa on lisäksi seikkaperäisesti säädetty, mitä ministeriön on tilinpäätöskannanotossaan lausuttava sekä mitä on lausuttava virastosta, joka ei ole tilivirasto, mutta jolle ministeriö on asettanut tulostavoitteet.

Talousarvioasetuksessa on niin ikään säädetty, että ministeriön on lähetettävä kannanotonsa tiedoksi valtiovarainministeriölle, valtiontilintarkastajille, valtionalouden tarkastusvirastolle ja valtiokonttorille. Kannanotot sijoitetaan valtiokonttorin ylläpitämään yleisessä tietoverkossa saatavilla olevaan tietopalveluun, jollei kannanoton joidenkin osien osalta julkisuuslaista muuta johdu.

Kannanoton valmistelu

Kutakin tulosohjattua virastoa koskeva ministeriön tilinpäätöskannanotto on valmisteltu sisäasiainministeriön asianomaisessa, alaisten virastojen ohjauksesta vastaavassa osastossa ja valmistelu on perustunut talousarvioasetuksen velvoitteisiin, sen perusteella annettuun sisäasiainministeriön sisäiseen ohjeeseen, valtionalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomukseen, tilinpäätösasiakirjaan sekä tarvittaessa muuhun aineistoon. Lopullinen kannanotto on valmisteltu talousyksikössä ao. osastoa kuullen.

Kannanoton valmistelussa huomioon otetut näkökohdat

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Rajavartiolaitos on osaltaan osallistunut sisäasiainministeriön tilinpäätöksen laatimiseen, mutta ei ole laatinut omia tilinpäätöslaskelmia.

Tase-erittelyt ja käyttöomaisuuskirjanpidon tiedot vastaavat Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen Rajavartiolaitosta koskevan taseen tietoja. Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liitteenä on esitetty talousarvioasetuksen 66 g §:n ja 66 h §:n sekä valtiovarainministeriön määräyksen (TM 0602) mukaiset tiedot Rajavartiolaitoksen osalta. Rajavartiolaitos on laatinut omalta osaltaan Valtiokonttorin ohjeiden mukaiset tilinpäätöserittelyt ja luettelot.

Tilinpäätöstietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Rajavartiolaitos on laatinut toimintakertomuksen, joka on talousarvioasetuksen 65 § 2 momentin mukainen ja selkeä.

Tuloksellisuuden kuvauksesta voidaan todeta, että tuotoksesta ja laadunhallinnasta sekä toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä, koska toimintakertomuksessa on esitetty taloudellisuus-, ja tuottavuusmittarit sekä tulosalueittaiset kustannustiedot. Lisäksi Rajavartiolaitos on laatinut asianmukaiset kustannusvastaavuuslaskelmat palvelussuhdeasuntojen vuokratoiminnasta, ilma-aluksin toteutetuista sairaankuljetuksista sekä yhteisrahoitteisesta toiminnasta.

Tulostavoitteiden saavuttaminen

Rajavartiolaitoksen tuloksellisuus pysyi vuoden 2005 tasolla ja asetettu tuloksellisuusvaatimus ylitettiin.

Uuden rajavartiolain vaikutukset näkyvät selvästi rikostorjuntaa kuvaavissa tilastoissa. Vuoden aikana on kirjattu yli neljätuhatta rikosilmoitusta ja Rajavartiolaitoksen tutkittavaksi otettu yli tuhatkolmesataa rikosasiaa. Suurimman massan näistä muodostavat liikenne- ja vesiliikennejuopumukset sekä tieliikennerikkomukset. Tutkintaan on otettu runsaasti myös väärennösrikoksia, laittoman maahantulon järjestämisiä ja valtionrajarikoksia. Rikosasiat liittyvät useimmiten maahantulon ja maastalähdön valvontaan, joten niiden tutkinnat painottuvat Suomenlahden merivartiostoon ja Kaakkois-Suomen rajavartiostoon.

Merellisen ympäristönsuojelua ja varautumista suuronnettomuuksien aiheuttamiin ympäristöriskeihin on parannettu peruskorjaamalla kaksi Tursas luokan vartioalusta. Aluksien öljynkeräysjärjestelmät uusittiin kokonaisuudessaan ja aluksiin asennettiin kiinteät öljynkeräyssäiliöt. Lakia aluksista aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä 16.3.1979/300 uudistettiin lisäämällä 2 luku, jossa Rajavartiolaitos veloitettiin määräämään laittomista mineraaliöljypäästöistä hallinnollinen maksu. Hallinnollisen öljynpäästömaksun määräämistöimenpiteet keskitettiin Länsi-Suomen merivartiostoon.

Toimenpiteet aikaisempien palautteiden perusteella

Vuoden 2005 tilinpäätöskannanotossa ministeriö edellytti, että Rajavartiolaitos tarkentaa ohjeistustaan alaiseen hallintoon pitkäaikaisten hankkeiden osalta niin, että hankkeita saa pitää keskeneräisten hankintojen tilillä vain käyttöönottoon saakka.

Rajavartiolaitos on huomionnut ohjeistuksen pysyväsasiakirjassa RVLPAK A.20, kohta 7.4 (talousmääräys). Lisäksi pitkäaikaisten hankkeiden käsittelystä on ohjeistettu Rajavartiolaitoksen tilinpäätösohjeessa (2438/20/2006, 22.12.2006).

Valtiontalouden tarkastusviraston havainnot

Valtiontalouden tarkastusviraston havaintojen mukaan joulukuulle 2006 oli kirjattu viisi laskua (97 678,01 euroa), jotka olisivat menojen kohdentamisperusteen mukaan kuuluneet vuodelle 2007. Muutoin kirjanpito on olennaisilta osin asianmukaisesti hoidettu ja järjestetty.

Ministeriön kannalta myönteinen kehittämissyö

Rajavartiolaitos on käynnistämässä hankkeen ulkoisten tulosmittareiden kehittämiseksi vastaamaan paremmin uusiutuneen rajavartiolain mukaisia tehtäviä. Uudistunut tulosmittaristo otetaan käyttöön vuoden 2009 alusta.

Ministeriö pitää hyvänä sitä, että Rajavartiolaitoksessa on laadittu määräys sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta (RVLPAK A.21, 12.12.2006), jossa määrätään Rajavartiolaitoksessa noudatettavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytavat ja vastuut. Lisäksi Rajavartiolaitoksessa on laadittu vuoden 2006 aikana COSO ERM -standardiin perustuva systemaattinen arviointikehikko sisäisen valvonnan systemaattiseen arviointiin, joka tukee tilinpäätöksessä annettavaa sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumaa.

Kehittämistarpeita

Ministeriö edellyttää, että Rajavartiolaitos tarkentaa ohjeistustaan alaiseen hallintoon siten, että menojen kohdentaminen tulee tilinpäätöksen yhteydessä tehtyä suoriteperusteisesti.

Rajavartiolaitoksessa on otettu käyttöön uusi palkkausjärjestelmä, johon liittyy kolmen vuoden siirtymäkausi, jolloin riski palkanlaskennassa syntyviin virheisiin saattaa olla tavanomaista suurempi. Ministeriö esittää, että Rajavartiolaitoksen esikunta seuraa uuden palkkausjärjestelmän toimivuutta ja erityisesti järjestelmän laskentasääntöjä ja maksettujen palkkojen oikeellisuutta ja raportoi seurannasta tarkastuskertomuksin.

Tilinpäätöskannanotto

Rajavartiolaitos on saavuttanut hyvin tulostavoitteensa ja että tuloksellisuuden raportointi on asianmukainen.

Ministeriö edellyttää, että Rajavartiolaitos tarkentaa ohjeistustaan alaiseen hallintoon siten, että menojen kohdentaminen tulee tilinpäätöksen yhteydessä tehdä suoriteperusteisesti. Ministeriö edellyttää, että kehittämistoimenpiteet raportoidaan seuraavassa tilinpäätöskannanotossa.

Sisäasiainministeri

Anne Holmlund

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen